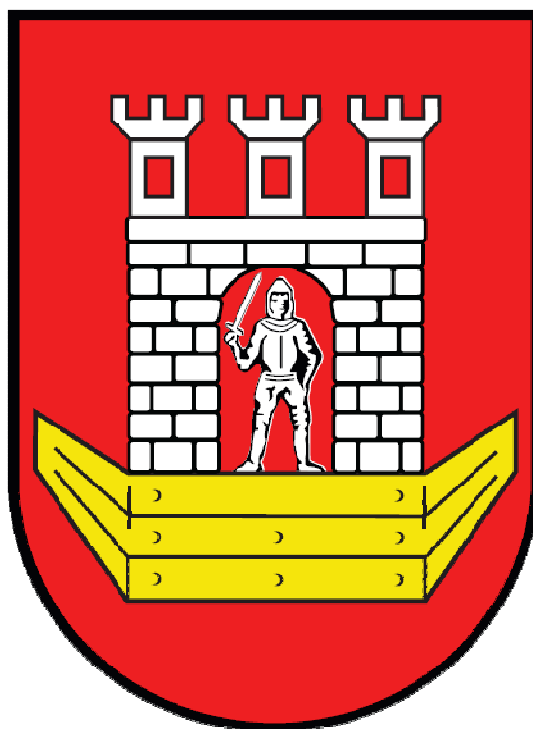

RAPORT Z REALIZACJI

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
MIASTA I GMINY SWARZĘDZ
NA LATA 2015-2019 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2020-2024

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2017 DO 31 GRUDNIA 2018

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	2
2. Ocena realicacji zadań określonych w Programie	3
2.1. Realizacja działań w obszarze: POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	3
2.2. Realizacja działań w obszarze: ZASOBY WÓD	14
2.3. Realizacja działań w obszarze: GOSPODARKA ODPADAMI	22
2.4. Realizacja działań w obszarze: HAŁAS I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	34
2.5. Realizacja działań w obszarze: PRZYRODA	38
2.6. Realizacja działań w obszarze: POWIERZCHNIA ZIEMI I SUROWCE MINERALNE	46
2.7. Realizacja działań w obszarze: POWAŻNE AWARIE	49
2.8. Realizacja działań w obszarze: EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW I ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM	51
3. Podsumowanie	56
Spis tabel	59
Spis map	59

1. WSTĘP

Celem raportu jest ocena realizacji zadań i kierunków zapisanych w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024*. Ocena ta ma służyć sformułowaniu wniosków niezbędnych do aktualizacji programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024 został przyjęty uchwałą Nr XI/102/2015 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 czerwca 2015 roku.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska jest realizowana na wszystkich szczeblach administracji. Na poziomie gminy ocenę sporządza się co dwa lata i zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.) w formie raportu przedstawia się radzie gminy.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań Programu jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrują zaawansowanie realizacji Programu.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały w sposób syntetyczny informacje na temat realizacji zadań oraz kierunków zawartych w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024*. Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku. W raporcie zostały przedstawione postępy z wdrażania zadań wskazanych w *Programie Ochrony Środowiska* oraz ocena prawidłowego kierunku realizacji tych zadań.

2. OCENA REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

2.1. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Całe województwo wielkopolskie, w tym obszar Miasta i Gminy Swarzędz, objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu. Gmina Swarzędz podlega pod strefę wielkopolską.

Strefa wielkopolska w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2018 otrzymała klasę A dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆) i tlenku węgla (CO). Do klasy C zaliczono strefę ze względu na poziom benzo(a)pirenu (B(a)P) oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀¹.

W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ rozpatruje się dwa czasy uśrednienia, tj. 24-godzinny oraz roczny. W przypadku stężenia średniorocznego w strefie wielkopolskiej nie odnotowano przekroczeń. Natomiast, ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu substancji dla 24-godzinnego czasu uśrednienia w roku kalendarzowym, strefie wielkopolskiej w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ przypisano klasę C.

W 2018 roku w ramach oceny jakości powietrza przeprowadzono również dodatkową klasyfikację dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}, odnosząc wyniki do wartości dopuszczalnej równej 20 µg/m³, której należy dotrzymywać od roku 2020². Obecnie wartością dopuszczalną dla stężenia średniorocznego jest 25 µg/m³. Wynikiem klasyfikacji jest klasa C1 przypisana strefie wielkopolskiej za przekroczenia przyszłej wartości dopuszczalnej.

W latach ubiegłych, tj. 2016-2017, wyniki rocznych ocen jakości powietrza dla ww. substancji szkodliwych prezentowały się identycznie.

Strefa wielkopolska w ocenie za lata 2017-2018 otrzymała klasę D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu (O₃) oraz klasę A za nieprzekroczenie poziomu docelowego. Natomiast w 2016 roku strefa otrzymała również klasę C za przekroczenia poziomu docelowego.

Na terenie Miasta i Gminy Swarzędz nie zlokalizowano dotychczas stacji monitoringu powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Podstawowym źródłem emisji benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀ jest niepełne spalanie paliw stałych (węgla, koksu, drewna) oraz odpadów w piecach (m. in. butelki PET, kartony po napojach, odpady organiczne i inne), w celach ogrzewania mieszkań/domów

¹ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport za rok 2018, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu

² tzw. II faza PM_{2,5}, poziom 20 µg/m³ ma być osiągnięty do 2020 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

i wody. Niezadowalający jest często również stan techniczny kotłów, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych. Czynniki te w połączeniu z niekorzystnymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu, jakie często występują w okresie grzewczym, decydują o występowaniu przekroczeń poziomu docelowego.

W okresie letnim nie notuje się zazwyczaj przekroczeń dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀. Z przebiegu rocznej serii pomiarów odczytać można wyraźną sezonową zmienność stężeń zanieczyszczeń.

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin przeprowadzono ocenę stanu powietrza dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azotu. Dla dwutlenku siarki, tlenków azotu strefa otrzymała klasę A, oznacza to, że nie zanotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego. Przekroczenia norm zanotowano dla poziomu celu długoterminowego dla ozonu wyrażonego, jako AOT₄₀. Norma dla poziomu docelowego to $AOT_{40} \leq 18000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$ (średnio dla ostatnich 5 lat), dla poziomu długoterminowego norma wynosi natomiast $AOT_{40} \leq 6000 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$ (średnio dla ostatnich 5 lat).

Zaklasyfikowanie strefy do klasy C skutkuje koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza, jeśli wcześniej nie powstały. W przypadku, gdy takie programy już uchwalono, a standardy jakości powietrza nadal są niezadowalające, konieczna jest aktualizacja programów ochrony powietrza w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza.

W latach 2017-2018 Rada Powiatu w Poznaniu nie podejmowała uchwał w zakresie zagadnień ochrony powietrza, a w szczególności odnoszących się do ozonu oraz emisji prekursorów ozonu wyrażonych w dokumentach strategicznych oraz planach energetycznych.

Należy wskazać, że uchwałą Nr XLV/1033/18 z dnia 23 kwietnia 2018 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego określił Plan działań krótkoterminowych w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej. Plan ten zawiera działania mające na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałego przekroczenia.

W dniu 18 grudnia 2017 roku Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę antysmogową dla strefy wielkopolskiej, która weszła w życie od 1 maja 2018 roku. Uchwała antysmogowa zakazuje stosowania najgorszej jakości paliw stałych, np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Wprowadzone zostały także ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 roku muszą zapewniać możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z projektem kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające jej wymagań muszą być wymienione w 2 etapach tj. do 1 stycznia 2024 roku - w przypadku kotłów bezklasowych oraz do 1 stycznia 2028 roku - w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012. Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, mogą być użytkowane dożywotnio. Ponadto, miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i nie spełniające jej wymagań muszą być wymienione do 1 stycznia 2026 roku.

W 2017 roku Rada Powiatu w Poznaniu podjęła uchwałę Nr XXXIV/488/V/2017 z dnia 22 listopada 2017 roku w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowych na likwidację źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi. W ramach uchwały można było uzyskać dofinansowanie do likwidacji użytkowanych na terenie powiatu poznańskiego pieców opalanych węglem i innym paliwem stałym oraz zamianę ich na proekologiczne systemy ogrzewania. W 2018 roku Powiat Poznański udzielił 12 dotacji na zmianę źródła ogrzewania na terenie Gminy Swarzędz.

Rada Miejska w Swarzędzu, w okresie sprawozdawczym, podjęła uchwałę Nr XLIX/504/2018 z dnia 27 marca 2018 roku w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Swarzędz na dofinansowanie likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi. Dotacja obejmuje zastąpienie pieca opalanego paliwem stałym (tj. trwałe odłączenie pieca od systemu grzewczego) na ekologiczne źródła ciepła w tym: miejską sieć ciepłowniczą, kocioł gazowy, kocioł elektryczny lub urządzenie elektryczne będące bezpośrednim źródłem energii cieplnej, kocioł olejowy, pompę ciepła, kocioł na paliwo stałe, w tym biomasę, pod warunkiem, że nowe urządzenie będzie służyło celom mieszkalnym. Wysokość dotacji może wynieść 80% kosztów, lecz nie więcej niż 7 000 zł, (lub 14 000 zł w przypadku wspólnot mieszkaniowych likwidujących co najmniej dwa źródła niskiej emisji).

W przypadku wymiany na kocioł na paliwo stałe możliwe do montażu są tylko nowe piece, które umożliwiają wyłącznie automatyczne podawanie paliwa, za wyjątkiem zgazowujących paliwo, nieposiadające rusztu awaryjnego oraz elementów umożliwiających jego zamontowanie, spełniające wymogi Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz. Urz. UE L 193, str. 100, z 2016 r. L 346, str. 51). Zgodnie z zasadami dotacji, stary kocioł na paliwo stałe można wymienić na kocioł na paliwo stałe spełniający wymagania ekoprojektu, tylko w przypadku, gdy nieruchomość nie ma możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej.

Dotację można również otrzymać na montaż w systemie grzewczym źródeł wykorzystujących energię odnawialną w postaci kolektorów słonecznych, pompy ciepła lub montaż mikroinstalacji do produkcji energii elektrycznej. W tym przypadku wysokość dotacji wynosi 30% kosztów, lecz nie więcej niż 2 500 zł (lub 5 000 zł w przypadku wspólnot mieszkaniowych).

W 2018 roku udzielono 28 dotacji, w tym 3 dotacje na montaż instalacji fotowoltaicznej, 1 dotację na turbinę wiatrową, 2 dotacje na wymianę źródła ogrzewania na piec na paliwo stałe oraz 22 dotacje na wymianę źródła ogrzewania na kocioł gazowy. Łączna kwota dotacji wyniosła 175 654,45 zł.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym, Gmina Swarzędz zmodernizowała wewnętrzne instalacje gazowe, w tym zamontowała nowe kotły gazowe, w dwóch świetlicach wiejskich (Sarbinowo i Janikowo) oraz w budynku użyteczności publicznej tj. Swarzędzkim Centrum Historii i Sztuki. Dodatkowo, we wrześniu 2018 roku została przeprowadzona wymiana kotła w budynku gminnym przy ul. Poznańskiej 25 w Swarzędzu, na kocioł kondensacyjny o mocy 250 kW.

W okresie sprawozdawczym powstała Swarzędzka Inicjatywa AntySMOGowa STOP SMOG, która zajmuje się przede wszystkim edukacją ekologiczną mieszkańców. Inicjatywa prowadziła, pod koniec 2018 roku, kampanię informacyjną „Sprawdź czym oddychasz, zadbaj o swoje zdrowie!”.

Gmina Swarzędz w grudniu 2017 roku podpisała umowę na montaż 5 sensorów do pomiaru jakości powietrza ze spółką Airly Sp. z o.o. Sensory zostały zamontowane w Swarzędzu na ulicy Rynek oraz na ulicy Kościuszki, w Gruszczyńcu na ulicy Swarzędzkiej, w Kobylnicy na ulicy Dolnej oraz w Rabowicach na ulicy Bukowej. Ponadto, w okresie sprawozdawczym zamontowano jeszcze jeden sensor do pomiaru jakości powietrza, wygrany w konkursie Towarzystwa Ubezpieczeniowego AVIVA „Wiem czym oddycham”. Sensor zamontowano początkowo na os. Raczyńskiego w Swarzędzu, obecnie czujnik znajduje się w Gortatowie na ulicy Dożynkowej.

W ramach pracy Straży Miejskiej w Swarzędzu, wśród ciągłych zadań, przeprowadzane są wybiórcze kontrole gospodarstw domowych oraz zakładów pracy pod kątem spalania odpadów. Kontrole przeprowadzane są również interwencyjnie, niezwłocznie po dokonaniu zgłoszenia o nieprawidłowościach. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 2 400 kontroli, w tym wystawiono 90 mandatów oraz skierowano 7 wniosków o ukaranie do sądu. Straż Miejska współpracuje z Wydziałem Ochrony Środowiska w zakresie badania próbek popiołów z palenisk pobranych podczas kontroli. Próbki przekazywane są do Centralnego Laboratorium Pomiarowo-Badawczego Sp. z o.o. w celu ich weryfikacji pod kątem spalania odpadów. W 2017 roku przekazano do Centralnego Laboratorium Pomiarowo-Badawczego Sp. z o.o. 2 próbki popiołu z palenisk, natomiast w 2018 roku 7 próbek.

Gmina Swarzędz w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, tzw. Tygodnia Mobilności, przystąpiła do akcji mającej na celu promowanie komunikacji zbiorowej i proekologicznej mobilności. W tym dniu, w autobusach gminnych, po okazaniu ważnego dowodu rejestracyjnego, pasażer nie musiał mieć ze sobą biletu uprawniającego do przejazdu. W 2018 roku w ramach festynu rodzinnego EKO-BABIE LATO, została przeprowadzona akcja promująca mobilność miejską.

Szeroko prowadzona jest także edukacja mieszkańców Gminy Swarzędz o efektywności i zaletach stosowania nośników energii przyjaznych środowisku, jak również o szkodliwości i konsekwencjach korzystania z niewłaściwych nośników energii. Informacje są umieszczane na stronie internetowej Gminy Swarzędz oraz w lokalnej prasie. W dokumentach, m.in. warunkach zabudowy, wskazuje się również do zastosowania w nowym budownictwie nośniki energii przyjazne środowisku.

Poniżej w tabeli zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną powietrza w latach 2017-2018 na obszarze Gminy Swarzędz.

Tabela 1. Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I. Obszar priorytetowy: POWIETRZE ATMOSFERYCZNE					
I. 1. Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza					
I.1.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji	Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej	Ilość zmodernizowanych systemów grzewczych i zlikwidowanych palenisk	Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	Swarzędzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, jako Zarządca nieruchomości gminnych, w 2017 roku zlikwidował 8 pieców kaflowych (rozbiórka 1 pieca kaflowego to ok. 800 zł netto) i założył 11 instalacji centralnego ogrzewania w lokalach, natomiast w 2018 roku zlikwidował 9 pieców kaflowych, i założył 4 instalacji centralnego ogrzewania.	całościowy koszt - dokumentacja, opinie, wykonanie, to ok. 11 000 - 12 000 zł netto
			Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	W 2017 roku wykonano modernizację wewnętrznej instalacji gazowej i montaż nowych kotłów gazowych w dwóch świetlicach wiejskich (Sarbinowo i Janikowo) oraz w budynku użyteczności publicznej tj. Swarzędzkim Centrum Historii i Sztuki.	56 033,88 zł
			Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	We wrześniu 2018 roku została przeprowadzona wymiana kotła w budynku gminnym, na kocioł kondensacyjny o mocy 250 kW (ul. Poznańska 25, Swarzędz).	64 206,00 zł
	Dalszy rozwój sieci ciepłowniczej	Liczba nowych przyłączy	Veolia Energia Poznań SA	W latach 2017-2018 nie realizowano na terenie Gminy Swarzędz żadnych nowych inwestycji sieciowych, w tym nowych przyłączy.	-

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej emisji zanieczyszczeń z indywidualnych systemów grzewczych oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenie drzew i krzewów)	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł
	Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów oraz pozostałości roślinnych z ogrodów na powierzchni ziemi	Liczba skontrolowanych gospodarstw	Straż Miejska w Swarzędzu	W latach 2017-2018 skontrolowanych zostało 2 400 gospodarstw domowych, w tym wystawiono 90 mandatów oraz skierowano 7 wniosków o ukaranie do sądu.	zadanie realizowane w ramach pracy Straży Miejskiej, bez dodatkowych nakładów finansowych
	Kompleksowe uwzględnianie w strategicznych dokumentach powiatów, miast i gmin zagadnień ochrony powietrza w tym w zakresie ozonu oraz emisji prekursorów ozonu, a szczególnie w strategiach i planach energetycznych	Liczba planów zawierających takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Powiat Poznański	Wskazane plany nie były uchwalane przez Radę Powiatu w Poznaniu.	brak poniesionych kosztów

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.2. Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku	Liczba zorganizowanych promocji	Gmina Swarzędz (Wydział Promocji)	2017/2018 - Promocja projektu „Rozwój niskoemisyjnej mobilności miejskiej na terenie Gminy Swarzędz - węzeł Kobylnica i Swarzędz oraz zakup 4 autobusów: realizacja i emisja filmu promocyjnego, wykonanie gadżetów promocyjnych, kampania: ulotki informacyjne oraz plansze informacyjne rozwieszone na wszystkich przystankach komunikacji miejskiej. 2018 - Promocja projektu „Rozwój niskoemisyjnej mobilności miejskiej na terenie Gminy Swarzędz - etap II. Węzeł w Paczkowie, ul. Średzka, Transportowa. Baza transportowa w Garbach: produkcja i emisja filmu. 2018 - Promocja projektu „Rozwój niskoemisyjnej mobilności miejskiej na terenie Gminy Swarzędz” - System tras rowerowych wraz z infrastrukturą (wykonanie ulotek informacyjnych, planszy informacyjnej, artykuł promocyjny na łamach Głosu Wielkopolskiego).	79 684,35 zł
			Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, tzw. Tygodnia Mobilności, 22 września Gmina (jak corocznie) przystąpiła do tej akcji, mając na celu promowanie komunikacji zbiorowej i proekologicznej mobilności. W tym dniu, w autobusach gminnym, po okazaniu ważnego dowodu rejestracyjnego pasażer nie musi mieć ze sobą biletu uprawniającego do przejazdu. Koszty poniesione w tym dniu są nie do oszacowania. Ponadto, w 2018 roku w ramach festynu rodzinnego EKO-BABIE LATO, została przeprowadzona akcja promująca mobilność miejską.	koszty niemożliwe do oszacowania

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.2. Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Kontynuacja wymiany taboru komunikacji miejskiej na autobusy nowej generacji, montaż nowych przystanków autobusowych oraz zakończenie budowy zintegrowanego centrum przesiadkowego przy dworcu PKP w Swarzędzu	Liczba nowych autobusów i przystanków, stopień zaawansowania prac	Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	Gmina Swarzędz zakupiła w 2017 roku cztery fabrycznie nowe (rok produkcji 2017) autobusy niskopodłogowe o napędzie hybrydowym (silnik spalinowy i elektryczny), klasy MAXI, dla potrzeb komunikacji miejskiej w Swarzędzu, stanowiące element rodziny autobusów miejskich o wysokim stopniu unifikacji.	wartość umowy (dostawa 4 autobusów): 7 380 000,00 zł brutto zakup współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
			Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	W 2018 została podpisana umowa na dostawę siedmiu fabrycznie nowych (rok produkcji 2018 lub 2019) autobusów niskopodłogowych o napędzie hybrydowym (silnik spalinowy i elektryczny), klasy MAXI, na potrzeby komunikacji miejskiej w Swarzędzu, stanowiących element rodziny autobusów miejskich o wysokim stopniu unifikacji. Wartość umowy: 13 037 950,00 zł Termin realizacji umowy: sierpień/wrzesień 2019 r.	brak poniesionych kosztów w okresie sprawozdawczym
			Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	W latach 2017 i 2018 oddano do użytku dwa zintegrowane węzły przesiadkowe w Swarzędzu i Kobylnicy.	koszt wykonania całego węzła przesiadkowego w Kobylnicy (2017 r.) - 4 200 875,75 zł koszt dostawy i montażu 1 wiaty przystankowej: 24 419,19 zł koszt wykonania całego węzła przesiadkowego w Swarzędzu (2018 r.) - 2 228 668,99 zł koszt dostawy i montażu 4 wiat przystankowych: 76 550,28 zł

OBSZAR PRIORYTETOWY / CELE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.2. Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	Kontynuacja wymiany taboru komunikacji miejskiej na autobusy nowej generacji, montaż nowych przystanków autobusowych oraz zakończenie budowy zintegrowanego centrum przesiadkowego przy dworcu PKP w Swarzędzu	Liczba nowych autobusów i przystanków, stopień zaawansowania prac	Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścielskiego i Transportu)	W latach 2017-2018 na terenie Miasta i Gminy Swarzędz wymieniano bądź zamontowano od podstaw kilka wiat przystankowych:	
				W 2017 roku postawiono 1 nową wiatę przystankową w Wierzonce oraz wymieniono 5 wiat zlokalizowanych na obszarze Miasta i Gminy Swarzędz.	34 078,50 zł
				W 2018 roku wymieniono 3 wiaty przystankowe na terenie Janikowa i 2 wiaty w Wierzenicy.	34 881,57 zł
	Budowa ciągów pieszych, rowerowych oraz zatok parkingowych	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	Przebudowa ciągu komunikacyjnego na terenie osiedli Dąbrowszczaków, Czwartaków, Kościuszkowców w Swarzędzu - Etap II.	Ciąg komunikacyjny: 2 596 244,70 zł
				Sfinalizowano przedsięwzięcia w ramach budżetu obywatelskiego polegające na budowie ścieżki pieszo rowerowej wzdłuż Jeziora Swarzędzkiego w Swarzędzu o długości 1300 m oraz chodnika w Uzarzewie o długości 400 m.	Ścieżka nad Jeziorem: 2 489 999,98 zł Chodnik w Uzarzewie: 147 600,00 zł
				Na przełomie 2017 i 2018 roku wyremontowano siatkę chodników na osiedlu Czwartaków w Swarzędzu.	498 734,91 zł
				Wybudowano również chodnik na ulicy Swarzędzkiej w Gortatowie o długości ok. 300 m.	123 000,00 zł
	Naprawa dróg bitumicznych	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	Naprawy cząstkowe nawierzchni bitumicznych dróg gminnych i powiatowych na terenie miasta. Zakres prac wynika z bieżących potrzeb. Uszkodzone nawierzchnie były naprawiane na bieżąco.	2017 r. - 1 055 284,52 zł 2018 r. - 285 796,52 zł

OBSZAR PRIORYTETOWY / CELE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.3. Poprawa efektywności energetycznej	Promowanie zmian nośników energii na bardziej efektywne i przyjazne środowisku	Liczba zorganizowanych promocji	Gmina Swarzędz	Mieszkańcy Gminy Swarzędz są informowani na bieżąco o efektywności i zaletach stosowania nośników energii przyjaznych środowisku oraz o szkodliwości i konsekwencjach korzystania z niewłaściwych nośników energii. Informacje są umieszczane na stronie internetowej Gminy Swarzędz oraz w lokalnej prasie. W dokumentach m.in. warunkach zabudowy wskazuje się również do zastosowania w nowym budownictwie nośniki energii przyjazne środowisku.	zadanie realizowane w ramach pracy Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu, bez dodatkowych nakładów finansowych
	Termomodernizacje budynków należących do gminy	Liczba zrealizowanych termomodernizacji, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Transportu)	Przebudowa części budynku biurowego z pomieszczeń bankowych na potrzeby OPS przy ul. Poznańskiej 25 w tym wymiana stolarki okienneo-drzwiowej, elewacja bez docieplenia (drzwi ppoż zewnętrzne) - zakończenie 2017 rok	2 251 415,45 zł
				Przebudowa Remizy Strażackiej na SCHiS, ul. Bramkowa 6, w tym wymiana stolarki okienneo-drzwiowej, elewacja bez docieplenia w części remizy i kamienicy przylegającej - rok 2017 (w tym wymiana pieca)	2 273 337,42 zł
				Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej nr 5 na os. Mielżyńskiego 3 - rok 2017	80 860,00 zł
				Termomodernizacja Przedszkola „Zielona Półnutka” nr 5 w Swarzędzu na os. Kościuszkowców 2 - rok 2017	440 915,00 zł
				Przebudowa i adaptacja lokalu filii Biblioteki Publicznej w Swarzędzu na os. Raczyńskiego 19 - rok 2018	426 455,66 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
I.1.3. Poprawa efektywności energetycznej	Budowa i modernizacja oświetlenia na terenie Miasta i Gminy Swarzędz	Ilość wymienionych punktów oświetleniowych, ilość zainstalowanych nowych energooszczędnych opraw świetlnych	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W latach 2017-2018 wybudowano następujące linie oświetlenia miejskiego: – os. Muzyków w Gruszczynie (wybrane ulice); – ul. Gromadzka w Jasinie; – os. Czwartaków - 4 lampy parkowe; – ul. Polna w Paczkowie; – ul. Olszynowa w Rabowicach. Ponadto oświetlono boisko przy ul. Poznańskiej w Kobylnicy.	131 241,00 zł 83 959,00 zł 37 515,00 zł 218 670,00 zł 280 000,00 zł 116 090,44 zł
I.1.4. Zwiększenie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii	Promowanie korzystania z odnawialnych źródeł energii	Liczba zorganizowanych promocji	Gmina Swarzędz	Mieszkańcy Gminy Swarzędz są informowani na bieżąco o korzyściach stosowania odnawialnych źródeł energii.	zadanie realizowane w ramach pracy Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu, bez dodatkowych nakładów finansowych
	Wspieranie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem instalacji solarnych, pomp ciepła oraz wymianą starych kotłów na nowe ekologiczne źródła ciepła w budynkach	Ilość sfinansowanych przedsięwzięć, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W 2018 roku przyjęto uchwałę Nr XLIX/504/2018 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 27 marca 2018 roku w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Swarzędz na dofinansowanie likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi. W 2018 roku udzielono 28 dotacji.	175 654,45 zł
	Tworzenie warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii poprzez odpowiednie zapisy w studium i planach miejscowych	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, Straż Miejska w Swarzędzu, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, Veolia Energia Poznań SA

2.2. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: ZASOBY WÓD

Gmina Swarzędz położona jest na obszarze dorzecza Odry, w zlewni Warty. Sieć rzeczną na terenie gminy tworzą dopływy Warty, tj. rzeka Główna, Cybina oraz Michałówka. W obszarze nieurbanizowanym większość drobnych cieków została w sposób sztuczny pogłębiona i stanowi z reguły część systemu melioracyjnego. Sieć rzeczną uzupełniają zbiorniki wodne, szczególnie Jezioro Swarzędzkie oraz Jezioro Uzarzewskie.

W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Swarzędz wykonywano badania stanu wód w oparciu o Program Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należało osiągnąć dobry stan wszystkich wód. Na terenie gminy w latach 2017-2018 badania prowadzono dla JCWP Cybina oraz JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia.

W 2018 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu prowadził również badania wód Jeziora Swarzędzkiego. Ocena stanu wód za rok 2018 dostępna będzie na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w III kwartale 2019 roku.

Na obszarze Gminy Swarzędz występują dwa piętra wodonośne, stanowiące źródło zaopatrzenia w wodę: piętro czwartorzędowe, o dużym znaczeniu gospodarczym oraz piętro paleogeńsko-neogeńskie, o mniejszym znaczeniu.

Ze względu na ochronę największych zasobów wód podziemnych wyznaczone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) gromadzące strategiczne zasoby kraju. Na terenie objętym granicami gminy znajdują się częściowo, dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP Nr 144 Dolina Kopalna Wielkopolska oraz GZWP Nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno.

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Teren Gminy Swarzędz położony jest w granicach JCWPd nr 60. JCWPd nr 60 obejmuje dwa piętra wodonośne: piętro czwartorzędowe oraz paleogeńsko-neogeńskie. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 60 jest dobry, co przekłada się na stan ogólny dobry.

W okresie sprawozdawczym Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu prowadził badania jakości wód podziemnych na terenie Gminy Swarzędz w miejscowości Gruszczyn. W 2017, jak i w 2018 roku wody podziemne zostały sklasyfikowane na poziomie II klasy jakości, tj. wody dobrej jakości.

Gmina Swarzędz we współpracy ze Związkiem Międzygminnym „Puszcza Zielonka” oraz firmą Aquanet SA podjęła w okresie sprawozdawczym szereg działań zmierzających

do poprawy gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy. Liczba gospodarstw domowych korzystających ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej systematycznie rośnie, w szczególności na terenach wiejskich.

Gmina Swarzędz podejmuje również działania edukacyjne w zakresie efektywnej gospodarki wodno-ściekowej. We współpracy ze Strażą Miejską w Swarzędzu prowadzone są kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Swarzędz, mające na celu wyeliminowanie nielegalnego zrzutu nieczystości ciekłych do środowiska. W okresie sprawozdawczym Straż Miejska w Swarzędzu przeprowadziła 126 kontroli, natomiast Wydział Ochrony Środowiska - 40.

W okresie sprawozdawczym wykonywane były także prace w obrębie rowów melioracyjnych, realizowane przez Gminną Spółkę Wodno-Melioracyjną w Swarzędzu. W ramach tych prac wykonywano konserwację i odbudowę rowów, które obejmują: wykoszenie skarp rowów, ręczne ścinanie krzewów, ręczne odmulenie rowów, mechaniczne czyszczenie dna rowów oraz roboty związane z naprawą sieci drenarskiej.

W tabeli poniżej przedstawiono zrealizowane przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony wód w latach 2017-2018 na obszarze Gminy Swarzędz.

Tabela 2. Przedsięwzięcia związane z ochroną zasobów wód realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II. obszar priorytetowy: ZASOBY WÓD					
II.1. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz uregulowanie sytuacji hydrologicznej					
II.1.1. Ograniczenie dopływu zanieczyszczenia do wód powierzchniowych i podziemnych	Dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Swarzędz:				
	Kanalizacja obszaru Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic. Wpłata na rzecz Związku Międzygminnego Puszcza Zielonka na realizację zadania - ograniczenie zrzutu nieczystości do zbiorników wodnych oraz poprawa jakości wody pitnej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”	Projekty "Kanalizacja obszaru Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka i okolic" - etapy I, II i III zostały zakończone w 2016 roku.	w latach 2017-2018 nie były ponoszone już koszty z tytułu realizacji tych projektów
			Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	Wpłata na podatek od nieruchomości, wpłata na rzecz projektów PZ IV oraz PZ V.	8 397 679,09 zł
	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gortatowie i Jasinie - Ograniczenie zrzutu nieczystości do zbiorników wodnych oraz poprawa jakości wody pitnej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”	Projekt PZ IV, kontrakt 5 - zadanie 1.4 (Gortatowo ul. Marszałkowska) i zadanie 1.5 (Gortatowo, ul. Chlebowa, ul. Dożynkowa) Długość wykonanych sieci/przyłączy: – 1014 mb - kanalizacja grawitacyjna; – 341 mb - 49 szt. przyłączy.	1 184 272,83 zł
	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w Zalasewie, Garbach, Rabowicach, Kruszewni, Łowęcinnie - Ograniczenie zrzutu nieczystości do zbiorników wodnych oraz poprawa jakości wody pitnej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”	Projekt PZ IV, kontrakt 5 - zadanie 1.1 (Kruszewnia ul. Widokowa) Długość wykonanych sieci/przyłączy: – 232 mb - kanalizacja grawitacyjna; – 126 mb - 16 szt. przyłączy.	439 237,73 zł
	Zadanie 1.21 Swarzędz, ul. Fiedlera	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”	PZ IV, Kontrakt 5: – 71 mb kanalizacji grawitacyjnej; – 38 mb - 5 szt. przyłączy.	159 554,37 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II.1.1. Ograniczenie dopływu zanieczyszczenia do wód powierzchniowych i podziemnych	Projekt „Budowa urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Swarzędz wraz z przyłączami tj.: przyłączy w Swarzędzu oraz sołectwach: Jasin, Gortatowo, Łowęcin, Garby, Gruszczyn”.	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”	Pierwotnie przedsięwzięcie planowane było do realizacji na 2016 rok. Jednak ze względu na dwukrotne unieważnienie procedury przetargowej i ostateczne podpisanie umowy z wykonawcą we wrześniu 2016 roku, całość realizacji przedsięwzięcia została przesunięta na 2017 rok. Na dzień 30.12.2017 r. stan realizacji wyglądał następująco: 1. Projekty: – 120 projektów zatwierdzonych, odebranych i zapłaconych; – 1 projekt zatwierdzony możliwy do zafakturowania; – 2 projekty w trakcie projektowania; 2. Roboty budowlane: – 62 przyłącza odebrane i zafakturowane; – 53 przyłącza fizycznie wykonane, dla których trwa kompletowanie niezbędnych dokumentów odbiorowych (w tym geodezyjnych) i sukcesywnie dokonywane są czynności odbiorowe z tego 35 przewidywane jest do zafakturowania do końca 2017; – 7 przyłączy niewykonanych ze względu na brak podpisanych umów na odprowadzanie ścieków z Aquanet SA; – 1 przyłączy niewykonane ze względu na odmowę właściciela mimo podpisanej umowy.	Wartości całej umowy: 896 694,54 zł
	Swarzędz - kanalizacja sanitarna na os. Czwartaków, Dąbrowszczaków, Kościuszkowców (ETAP II i III)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	ETAP II - W roku 2017 zakończono wymianę sieci kanalizacji sanitarnej o średnicy 200 mm i długości ok. 120 m. ETAP III - Trwają roboty budowlano-montażowe, polegające na wymianie sieci kanalizacji sanitarnej o średnicy 250 mm i długości ok. 270 m oraz średnicy 200 mm i długości ok. 110 m. Planowany termin zakończenia robót - II kwartał 2019 roku	574 600,10 zł netto

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II.1.1. Ograniczenie dopływu zanieczyszczenia do wód powierzchniowych i podziemnych	Swarzędz - kanalizacja sanitarna w ul. Łowęcińskiej i Wrzesińskiej w m. Jasin	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	W roku 2018 zakończono budowę sieci kanalizacji sanitarnej o średnicy 300 m i długości ok. 1 140 m oraz średnicy 250 mm i długości ok. 10 m wraz z budową przepompowni ścieków i towarzyszącą jej infrastrukturą.	4 125 814,87 zł netto
	Swarzędz - kanalizacja sanitarna w ul. Poznańskiej w Jasinie	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	Trwa faza dokumentacji projektowej budowy sieci kanalizacji sanitarnej o średnicy 200 mm i długości ok. 950 m wraz z budową przepompowni ścieków i towarzyszącej jej infrastruktury. Planowany termin zakończenia dokumentacji - II kwartał 2020 roku.	15 508,26 zł netto
	Swarzędz - kanalizacja sanitarna w ulicach: Pszenna, Sołecka, Włodarska, Rutkowskiego, Kmieca, Wójtowska, Chabrowa, Gromadzka, Leszka, Mieszka, Kazimierza, Ziemowita i Tulipanowa w Jasinie	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	W roku 2017 zadanie inwestycyjne zostało podzielone na 2 etapy: – ETAP I - W roku 2017 uzyskano decyzję pozwolenia na budowę. Obecnie trwa postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Tulipanowej o średnicy 250 mm i długości ok. 270 m oraz w ul. Sołeckiej o średnicy 250 mm i długości ok. 150 m. Możliwość realizacji sieci w pozostałych ulicach ETAPU I (tj. ul. Mieszka, Kazimierza, Ziemowita, Jadwigi i Władysława) jest obecnie analizowana. – ETAP II - Trwa faza dokumentacji projektowej. Wystąpiły trudności terenowo-prawne, związane z uzyskaniem pozwoleń na lokalizację sieci w terenach prywatnych. Planowany termin zakończenia dokumentacji - IV kwartał 2019 roku.	89 581,25 zł netto
	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Aktualizowana na bieżąco ewidencja zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	Aktualizacja ewidencji prowadzona jest na bieżąco na podstawie sprawozdań przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz informacji pozyskanych z firmy Aquanet SA.	zadanie realizowane w ramach pracy Wydziału Ochrony Środowiska, bez dodatkowych nakładów finansowych

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II.1.1. Ograniczenie dopływu zanieczyszczenia do wód powierzchniowych i podziemnych	Kontrola zawartych umów na odbiór nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych	Liczba przeprowadzonych kontroli	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W 2017 roku przeprowadzono 17 kontroli, natomiast w 2018 roku 23 kontrole gospodarstw domowych.	zadanie realizowane w ramach pracy Wydziału Ochrony Środowiska, bez dodatkowych nakładów finansowych
			Straż Miejska w Swarzędzu	W latach 2017-2018 skontrolowanych zostało 126 gospodarstw domowych, w tym wystawiono 12 mandatów oraz skierowano 5 wniosków o ukaranie do sądu.	zadanie realizowane w ramach pracy Straży Miejskiej, bez dodatkowych nakładów finansowych
	Monitoring wód podziemnych i powierzchniowych	Stan wód podziemnych i powierzchniowych	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu	Na terenie Gminy Swarzędz w okresie sprawozdawczym badano Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Program monitoringu wód powierzchniowych obejmował JCW: – Cybina; punkt zlokalizowany przy ul. Wiankowej w Poznaniu; – Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia - punkt zlokalizowany w Janikowie przy ul. Podgórzej. W 2018 roku prowadzono również badania Jeziora Swarzędzkiego. Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przebiegały przez Państwowy Instytut Geologiczny. Na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018 punkt pomiarowy zlokalizowany był w miejscowości Gruszczyn.	źródło finansowania - środki budżetu państwa i WFOŚiGW w Poznaniu; nie oszacowano kosztów działań
II.1.2. Racjonalna gospodarka zasobami wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej jakości wody na spożycia	Ustanawianie strefy ochronnej ujęć wody obejmującej teren ochrony bezpośredniej i pośredniej	Liczba ustanowionych nowych stref	Zakład Gospodarki Komunalnej w Swarzędzu	Zakład Gospodarki Komunalnej wystąpił do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Poznaniu z pismami w sprawie ustanowienia strefy ochrony bezpośredniej dla: – ujęcia wody Cmentarza Komunalnego; – ujęcia wody w Gortatowie; – ujęcia wody w Karłowicach.	brak poniesionych kosztów

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II.1.2. Racjonalna gospodarka zasobami wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej jakości wody na spożycia	Dalsza rozbudowa sieci wodociągowej i stacji uzdatniania oraz utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym istniejących instalacji, w tym:				
	Swarzędz - sieć wodociągowa w ul. Pogodnej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	Trwa faza dokumentacji projektowej wymiany sieci wodociągowej o średnicy 150 mm i długości ok. 910 m oraz średnicy 100 mm i długości ok. 20 m. Planowany termin zakończenia dokumentacji - II kwartał 2019 roku. Planowany termin rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlano-montażowe - III kwartał 2019 roku.	22 371,43 zł netto
	Swarzędz - sieć wodociągowa w ul. Topolowa, Konarskiego i Leśna na terenie Nowej Wsi	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	W roku 2017 zakończono wymianę sieci wodociągowej o średnicy 180 mm i długości ok. 470 m oraz średnicy 125 mm i długości ok. 210 m.	596 765,83 zł netto
	Swarzędz - sieć wodociągowa na os. Czwartaków, Kościuszkowców, Dąbrowszczaków (ETAP II i III)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	ETAP II - W roku 2017 zakończono wymianę sieci wodociągowej o średnicy 280 mm i długości ok. 140 m oraz średnicy 225 mm i długości ok. 130 m. ETAP III - Trwają roboty budowlano-montażowe, polegające na wymianie sieci wodociągowej o średnicy 225 mm i długości ok. 270 m oraz średnicy 180 mm i długości ok. 220 m. Planowany termin zakończenia - II kwartał 2019 roku.	954 262,64 zł netto
			Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W okresie sprawozdawczym zakończono budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie osiedli Dąbrowszczaków, Czwartaków, Kościuszkowców w Swarzędzu - Etap II	
	Swarzędz - sieć wodociągowa w ul. Spornej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	Trwa faza dokumentacji projektowej budowy sieci wodociągowej o długości ok. 360 m. Planowany termin zakończenia dokumentacji - I kwartał 2020 roku.	4 524,80 zł netto

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
II.1.2. Racjonalna gospodarka zasobami wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej jakości wody na spożycia	Swarzędz - sieć wodociągowa i kanalizacja sanitarna w obrębie ciekłu Mielcuch (ETAP I)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	W roku 2018 zakończono budowę sieci wodociągowej o średnicach 90-180 mm i długości ok. 390 m oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej o średnicach 200-250 mm i długości ok. 760 m wraz z budową przepompowni ścieków i towarzyszącą jej infrastrukturą.	2 669 405,30 zł netto
	Swarzędz - sieć wodociągowa i kanalizacja sanitarna w obrębie ciekłu Mielcuch (ETAP II)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	W roku 2018 zakończono budowę sieci wodociągowej o średnicach 90-180 mm i długości ok. 230 m oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej o średnicach 200-250 mm i długości ok. 400 m.	1 234 542,74 zł netto
	Swarzędz - sieć wodociągowa w ul. Zamkowej, Krótkiej, pl. Powstańców Wielkopolskich, Mickiewicza, Nowy Świat, Mylnej, Bramkowej i Gołębiej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Aquanet SA	Trwa faza dokumentacji projektowej budowy sieci wodociągowej o średnicy 180 mm i długości ok. 1150 m. Planowany termin zakończenia dokumentacji - III kwartał 2019 roku. Planowany termin rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlano-montażowe - IV kwartał 2019 roku.	3 852,33 zł netto
II.1.3. Ochrona przed podtopieniami oraz skutkami suszy	Bieżące utrzymanie i konserwacja melioracji szczegółowych	Ilość (km) zmodernizowanych rowów melioracyjnych	Gmina Spółka Wodno-Melioracyjna	W latach 2017-2018 konserwacji poddano 63,6 km rowów oraz wykonano czyszczenie sieci drenarskiej na obszarze 225 ha.	1 019 194,41 zł
	Tworzenie odpowiednich zapisów w decyzjach i planach zagospodarowania przestrzennego odnośnie lokalizacji mikro i małej retencji wody	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł
	Budowa zbiornika retencyjnego w Jasinie przy ul. Poznańskiej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W latach 2017-2018 wykonano dokumentację projektową.	48 831,00 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka” Aquanet SA, Gminna Spółka Wodno-Melioracyjna oraz Straż Miejska w Swarzędzu

2.3. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Swarzędz wchodzi w skład II regionu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii. Na terenie Gminy Swarzędz nie ma zlokalizowanej regionalnej i zastępczej instalacji do przetwarzania odpadów.

Gmina Swarzędz należy do Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z siedzibą w Poznaniu, który realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Według danych przekazanych przez Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w 2017 roku zebrano z terenu Gminy Swarzędz 23 558,545 Mg odpadów, z czego 60,9% stanowiły odpady komunalne zmieszane. Natomiast w 2018 roku zebrano z terenu gminy 20 575,524 Mg, z czego 67,4% stanowiły odpady komunalne zmieszane. Szczegółowe informacje z podziałem na poszczególne rodzaje odpadów zaprezentowane zostały w tabeli poniżej.

Tabela 3. Zestawienie mas odpadów odebranych z terenu Gminy Swarzędz w latach 2017-2018 [Mg/rok]

KOD ODPADÓW	RADZAJ ODPADÓW	2017	2018
15 - Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach			
<i>15 01 - Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)</i>			
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1 172,870	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	332,740	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	141,170	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	16,370	-
16 - Odpady nieujęte w innych grupach			
<i>16 01 - Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)</i>			
16 01 03	Zużyte opony	1,820	-
17 - Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)			
<i>17 01 - Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika)</i>			
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	270,860	110,820
17 01 02	Gruz ceglany	15,020	2,440
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglano-ceramicznego, odpadów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	442,760	29,160

KOD ODPADÓW	RADZAJ ODPADÓW	2017	2018
<i>17 05 - Gleba i ziemia (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych oraz urobek z pogłębiania)</i>			
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	39,260	-
<i>17 09 - Inne odpady z budowy, remontów i demontażu</i>			
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	222,010	302,750
20 - Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie			
<i>20 01 - Odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie (z wyłączeniem 15 01)</i>			
20 01 01	Papier i tektura	964,220	956,380
20 01 02	Szkło	840,920	820,800
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	-	1 085,100
20 01 11	Tekstylia	5,180	6,680
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	-	0,257
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	-	0,216
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	-	2,708
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	0,002
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,745	0,727
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,495	0,510
20 01 39	Tworzywa sztuczne	970,040	958,020
<i>20 02 - Odpady z ogrodów i parków (w tym z cmentarzy)</i>			
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2 802,300	2 358,900
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	36,520	2,880
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	54,300	86,760
<i>20 03 - Inne odpady komunalne</i>			
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	14 359,290	13 860,560
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	120,565	100,894
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	153,960	453,640
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	595,130	48,880
Razem		23 558,545	20 575,524

źródło: Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”

Na terenie Gminy Swarzędz znajduje się zrekultywowane składowisko odpadów przy ulicy Poznańskiej w Swarzędzu. Na zrekultywowanym składowisku prowadzony jest monitoring. W okresie sprawozdawczym wykonano: badania wód podziemnych, badania wód powierzchniowych, badania składu gazu składowiskowego, kontrole osiadania powierzchni składowiska w oparciu o ustalone reperry oraz ocenę stateczności zboczy kwater składowiska.

W Rabowicach przy ul. Świerkowej 17 zlokalizowane jest natomiast czynne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego

Inspektoratu Ochrony Środowiska w 2017 roku na składowisko trafiło 880,42 Mg odpadów. Na składowisku prowadzony jest monitoring środowiska w zakresie i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (t.j.: Dz. U. z 2019 r. poz. 701, ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. z 2013 r. poz. 523) oraz decyzjami administracyjnymi posiadanymi przez Swarzędzkie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje wykonanie kompletnych badań monitoringowych oraz sporządzanie pisemnych raportów w systemie kwartalnym i rocznym.

Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” prowadzi szeroko zakrojone działania informacyjne i edukacyjne mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów. Działania związane z edukacją ekologiczną prowadzone są również przez Gminę Swarzędz. We współpracy ze Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” organizowane są ekolekcje, akcje edukacyjne, festyny i konkursy.

Gmina Swarzędz sukcesywnie likwiduje wszystkie zgłaszane przez mieszkańców dzikie wysypiska. W okresie sprawozdawczym zlikwidowano 116 takich miejsc.

Kluczową kwestią w zakresie gospodarowania odpadami są zagadnienia związane z unieszkodliwianiem wyrobów azbestowych. Gmina Swarzędz od wielu lat uczestniczy w „Programie likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego” organizowanym przez Powiat Poznański. W okresie sprawozdawczym w ramach Programu unieszkodliwiono 148,08 Mg wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Swarzędz. Informacje o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Swarzędz aktualizowane są na bieżąco w bazie danych www.bazaazbestowa.gov.pl. Zgodnie z informacjami znajdującymi się w bazie azbestowej ilość wyrobów azbestowych, na terenie gminy, pozostała do unieszkodliwienia na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 1 606,311 Mg.

Poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami w latach 2017-2018 na obszarze Gminy Swarzędz.

Tabela 4. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III. obszar priorytetowy: GOSPODARKA ODPADAMI					
III.1. Racjonalna gospodarka odpadami zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju					
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Ograniczanie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz uzyskanie odpowiedniego poziomu recyklingu wybranych frakcji odpadów i przygotowania do ponownego użycia	Do 31 grudnia 2020 roku gminy są obowiązane osiągnąć: – poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo; – poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości co najmniej 70% wagowo. Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegającej biodegradacji przekazywanej do składowania: – do dnia 16 lipca 2020 roku - do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku.	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	Poziomy osiągnięte przez Miasto i Gminę Swarzędz w 2017 roku: – poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania - 100% - wszystkie odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazane zostały na kompostownie; – poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - 73,6%; – poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 93,32%. Poziomy osiągnięte przez Miasto i Gminę Swarzędz w 2018 roku: – poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania - 100% - wszystkie odpady komunalne ulegające biodegradacji przekazane zostały na kompostownie – poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - 53,64%; – poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 63,53%.	zadanie zrealizowano w ramach obowiązków statutowych

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Organizowanie zbiórek zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych i budowlanych ze strumienia odpadów komunalnych	Liczba zorganizowanych zbiórek, ilość odpadów zebrana w trakcie zbiórek	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	<u>2017 rok:</u> Liczba punktów postoju MPSZOK- 22 Odpady zebrane: – 20 01 13* - 0,012 Mg; – 20 01 19* - 0,013 Mg; – 20 01 27* - 0,502 Mg; – 20 01 28 - 0,363 Mg; – 20 01 29* - 0,050 Mg; – 20 01 35* - 1,268 Mg; – 20 01 36 - 1,882 Mg. ElektroEko: W ramach programu „Moje Miasto bez Elektrośmieci” w Swarzędzu zebrano 10 587 kg odpadów o kodach 20 01 35*, 20 01 36. Odpady odbierano wyłącznie z gospodarstw domowych. <u>2018 rok:</u> Liczba punktów postoju MPSZOK- 22 Odpady zebrane: – 20 01 28 - 0,216 Mg; – 20 01 35* - 0,727 Mg; – 20 01 36 - 0,510 Mg; – 20 01 23*-0,257 Mg. PSZOK -1. Odpady zebrane: – 17 01 01 - 0,120 Mg, – 17 01 03 - 0,023 Mg; – 17 01 07 - 0,008 Mg; – 20 01 21* - 0,034 Mg; – 20 01 23* - 1,474 Mg; – 20 01 27* - 0,006 Mg; – 20 01 28 - 2,937 Mg.	<u>2017 rok:</u> koszty za prowadzenie MPSZOK oraz zorganizowanie punktów odbioru przeterminowanych leków z aptek wraz z zagospodarowaniem zebranych odpadów z terenu Gminy Swarzędz, zgodnie z umową 64.DGK.272.2016 44 013,12 zł brutto <u>2018 rok:</u> koszty za utworzenie i prowadzenie PSZOK, MPSZOK oraz odbiór przeterminowanych leków z aptek na terenie Miasta i Gminy Swarzędz, Gminy Kleszczewo, Miasta i Gminy Kostrzyn, zgodnie z umową nr 1119.DGK.272.2017 z dnia 28.12.2017 r. 550 669,22 zł brutto

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Organizowanie zbiórek zużytych baterii	Liczba miejsc zbiórek dostępnych dla mieszkańców, ilość zebranych odpadów w roku	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	<u>2017 rok:</u> Liczba punktów postoju MPSZOK- 22 Odpady zebrane: – 20 01 33* - 0,010 Mg. <u>2018 rok:</u> Liczba punktów postoju MPSZOK- 22 Odpady zebrane: – 20 01 34 - 0,002 Mg. PSZOK -1. Odpady zebrane: – 20 01 33* - 0,068 Mg; – 20 01 34 - 0,004 Mg.	zrealizowano w ramach poprzedniego zadania
	Organizowanie zbiórek przeterminowanych leków	Liczba miejsc zbiórek dostępnych dla mieszkańców, ilość zebranych odpadów w roku	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	<u>2017 rok:</u> Liczba aptek - 25. Odpady zebrane: – 20 01 32 - 0,010 Mg. <u>2018 rok:</u> Liczba aptek - 26. Odpady zebrane: – 20 01 32 - 2,706 Mg. PSZOK -1. Odpady zebrane: – 20 01 32 - 0,017 Mg.	zrealizowano w ramach poprzedniego zadania
	Kontrole składanych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Liczba skontrolowanych deklaracji	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	Na terenie Gminy Swarzędz w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 33 wizje oraz 11 kontroli w zakresie przestrzegania przez właścicieli nieruchomości przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	zadanie zrealizowano w ramach obowiązków statutowych

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Udział skontrolowanych podmiotów w stosunku do całkowitej liczby podmiotów prowadzących działalność w odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów zakresie	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	Na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018 przeprowadzono 11 kontroli firm wpisanych do rejestru działalności regulowanej, co stanowi 25% firm wpisanych do Rejestru Działalności Regulowanej prowadzonej przez Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”. Do Rejestru wpisane są (stan na 10 kwietnia 2019 r.) 44 firmy, które prowadzą działalność na terenie Gminy Swarzędz.	zadanie zrealizowano w ramach obowiązków statutowych
	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w zakresie selektywne do zbierania odpadów komunalnych	Liczba zorganizowanych działań edukacyjnych	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	W 2017 roku zorganizowano 8 działań edukacyjnych: – wrzesień 2017 r. - zakup roślin rabatowych i cebulek kwiatowych na rzecz akcji edukacyjnych dot. zbiórki odpadów problemowych podczas festynu EKO-BABIE LATO 2017; – październik 2017 r. - wykonanie Informatora „Odpadowe ABC” na potrzeby realizacji projektu ekologicznego „Umiem, rozumiem, szanuję, segreguję”; – październik 2017 r. - wykonanie książeczki edukacyjnej, broszury edukacyjnej, gry „memory odpadowe” oraz kart edukacyjnych „Umiem, rozumiem, szanuję, segreguję”; – październik 2017 r. - zakup gadżetów z filcu z logo ZM „GOAP”; – listopad 2017 r. - emisja 30 sek. spotu w telewizji WTK na potrzeby kampanii edukacyjno-informacyjnej dot. bioodpadów;	1 800,00 zł 2 400,00 zł 16 050,00 zł 2 218,50 zł 5 948,28 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w zakresie selektywne do zbierania odpadów komunalnych	Liczba zorganizowanych działań edukacyjnych	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	– listopad 2017 r. - kampania informacyjno-promocyjna związana z bioodpadami (spot, strona www);	28 602,32 zł
				– listopad 2017 r. - wydruk plakatów promujących projekt „Umiem, rozumiem, szanuję, segreguję”;	8 761,78 zł
				– grudzień 2017 r. - emisja spotu w telewizji STK dot. bioodpadów	2 214,00 zł
				W 2018 roku zorganizowano 14 działań edukacyjnych: – marzec 2018 r. - kampania informacyjna - wydruk ulotek dot. segregacji odpadów – kwiecień 2018 r. - emisja artykułu na portalu epoznan dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów – kwiecień 2018 r. - emisja bilbordur na portalu epoznan na potrzeby kampanii edukacyjno-informacyjnej dot. gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności bioodpadów na terenie ZM „GOAP” – kwiecień 2018 r. - kampania reklamowa w Radiu Eska Poznań na potrzeby kampanii edukacyjno-informacyjnej dot. gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności bioodpadów na terenie ZM „GOAP” – kwiecień 2018 r. - emisja spotu w telewizji WTK na potrzeby kampanii edukacyjno-informacyjnej dot. gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności bioodpadów na terenie ZM „GOAP”	787,20 zł 984,00 zł 3 493,20 zł 1 353,00 zł 6 150,00 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w zakresie selektywne do zbierania odpadów komunalnych	Liczba zorganizowanych działań edukacyjnych	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	– kwiecień 2018 r. - ogłoszenie reklamowe na łamach „FAKT” dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	861,00 zł
				– kwiecień 2018 r. - spot w Radio Poznań dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	1 532,75 zł
				– kwiecień 2018 r. - ogłoszenie reklamowe w gazecie „Fakt” dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	984,00 zł
				– kwiecień 2018 r. - reklama prasowa w „Głos Wielkopolski” dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	3 766,26 zł
				– maj 2018 r. - kampania edukacyjno-informacyjna dot. worków na bioodpady	3 321,00 zł
				– maj 2018 r. - reklama w Radio Poznań dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	1 532,75 zł
				– czerwiec 2018 r. - reklama w „My60+” dot. prawidłowego gospodarowania odpadami ulegającymi biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów	738,00 zł
				– lipiec 2018 r. - zakup materiałów promocyjnych z nadrukiem logo ZM „GOAP” w celu promowania postaw proekologicznych i prawidłowych zasad segregacji odpadów komunalnych podczas festynów i konferencji	15 874,38 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w zakresie selektywne do zbierania odpadów komunalnych	Liczba zorganizowanych działań edukacyjnych	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	– październik 2018 r. - zakup zgniatarek do butelek PET na potrzeby prowadzenia zajęć edukacyjnych „ekolekcje”	341,88 zł
	Wykonywanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki opadami	Wykonywanie sprawozdania	Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” w Poznaniu	<u>2017 rok:</u> – sprawozdanie roczne za 2017 rok przedłożone w dniu 29.03 2018 r.; – korekta sprawozdania rocznego za 2017 rok przedłożona w dniu 28.09.2018 r.; – II korekta sprawozdania rocznego za 2017 rok przedłożona w dniu 20.03.2019 r. <u>2018 rok:</u> – sprawozdanie roczne za 2018 rok przedłożone w dniu 29.03.2019 r.	zadanie zrealizowano w ramach obowiązków statutowych
	Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów tzw. „dzikich” wysypisk	Liczba zlikwidowanych „dzikich wysypisk”	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W 2017 roku zlikwidowano 57 tzw. „dzikich wysypisk”. Zebrano z nich 25,6 ton odpadów. W 2018 roku zlikwidowano 59 tzw. „dzikich wysypisk”. Zebrano z nich 38 ton odpadów.	2017 r. - 27 967,04 zł 2018 r. - 27 775,60 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.1. Ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośredni na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów	Prowadzenie monitoringu na składowisku odpadów komunalnych w Rabowicach	Wyniki z monitoringu	Swarzędzkie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	W latach 2017-2018 prowadzono monitoring w następującym zakresie: – pomiar poziomu i badanie składu wód podziemnych; – badanie wód drenażu podziemnego; – badanie jakości odcieków; – badanie objętości odcieków; – kontrola struktury i składu masy składowiska - kwatera nr 2; – kontrola osiadanie powierzchni składowiska w oparciu o repery zlokalizowane wzdłuż drogi dojazdowej do składowiska - dwie kwatery; – ocena stateczności zboczy kwater składowiska; – badanie emisji i składu gazu składowiskowego na kwaterze eksploatowanej i kwaterze zrekultywowanej; – sprawdzanie sprawności systemu odprowadzanie gazu składowiskowego dla zrekultywowanej kwatery nr 1; – warunki meteorologiczne - opracowanie danych; – opracowanie raportu rocznego do przedłożenia w WIOŚ.	28 782,00 zł
	Prowadzenie monitoringu na zrekultywowanym składowisku przy ul. Poznańskiej w Swarzędzu	Wyniki z monitoringu	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W latach 2017-2018 prowadzono monitoring w następującym zakresie: – badania wód podziemnych; – badania wód powierzchniowych; – badania składu gazu składowiskowego; – kontroli osiadania powierzchni składowiska w oparciu o ustalone repery; – oceny stateczności zboczy kwater składowiska.	2017 r. - 5 682,60 zł 2018 r. - 5 559,60 zł
III.1.2. Eliminacja wyrobów azbestowych	Gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest w Bazie Azbestowej www.bazaazbestowa.gov.pl	Ilość wyrobów azbestowych na terenie gminy umieszczanych w bazie	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	Baza Azbestowa jest na bieżąco aktualizowana.	zadanie realizowane w ramach pracy Wydział Ochrony Środowiska, bez dodatkowych nakładów finansowych

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
III.1.2. Eliminacja wyrobów azbestowych	Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Swarzędz	Wykonanie dokumentu	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W okresie sprawozdawczym nie aktualizowano Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Swarzędz.	brak poniesionych kosztów
	Dofinansowanie do usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest w ramach „Programu likwidacji wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego”	Ilość usuniętych wyrobów azbestowych w roku, które uzyskały dofinansowanie, udział usuniętych wyrobów azbestowych w stosunku do ilości istniejących na terenie gminy	Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska) Powiat Poznański	W 2017 roku zebrano i unieszkodliwiono 96,24 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast w 2018 roku - 51,84 Mg wyrobów zawierających azbest.	<u>2017 rok:</u> całkowity koszt zadania 52 106,92 zł udział Gminy Swarzędz, poniesione koszty: 20 000,00 zł dofinansowanie: 32 106,92 zł <u>2018 rok:</u> całkowity koszt zadania 26 475,20 zł udział Gminy Swarzędz, poniesione koszty: 13 341,75 zł dofinansowanie: 13 133,45 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”

2.4. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: HAŁAS I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Największe zagrożenie, ze względu na rozległy obszar poddany oddziaływaniu, a także liczbę osób narażonych, stanowi obecnie hałas komunikacyjny, w szczególności związany z poruszającymi się samochodami. Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach niebędących drogami kolejowymi, w tym po torach tramwajowych. Jest to hałas typu liniowego. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym.

Na terenie Gminy Swarzędz głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest odcinek drogi krajowej nr 92. Według Generalnego Pomiaru Ruchu przeprowadzonego w 2015 roku (GPR 2015) na odcinku drogi krajowej nr 92 w granicach Gminy Swarzędz obciążenia ruchem wyniosło średnio ok. 30 000 pojazdów na dobę.

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. W latach 2017-2018 Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu nie prowadził badań monitoringowych hałasu na terenie Miasta i Gminy Swarzędz.

Źróżłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko są linie przesyłowe energii elektrycznej, stacje elektroenergetyczne, stacje radiowe i telewizyjne, stacje telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne oraz niektóre urządzenia przemysłowe. Stacje i linie elektroenergetyczne mogą być także źródłem hałasu uciążliwego dla otoczenia.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221 poz. 1645).

W latach 2017-2018 Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu nie prowadził pomiarów PEM na terenie Miasta i Gminy Swarzędz.

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie zadań z zakresu ochrony przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym w okresie sprawozdawczym. Należy nadmienić, iż zadania związane z ochroną przed hałasem są szczególnie istotne, ze względu na częste przekroczenia dopuszczonych poziomów. Bardzo ważnym aspektem w ochronie przed nadmiernym hałasem jest odpowiednie planowanie na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W celu poprawy warunków akustycznych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych, Gmina Swarzędz dokonała we własnym zakresie nasadzeń drzew. W okresie sprawozdawczym posadzono łącznie 171 sztuk drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych: w 2017 roku - 55 sztuk drzew, natomiast w 2018 roku - 116 sztuk drzew.

Tabela 5. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
IV. Obszar priorytetowy: HAŁAS I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE					
IV.1. Zmniejszenie oddziaływania hałasu i promieniowania elektromagnetycznego					
IV.1.1. Ochrona przed hałasem	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji)	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł
	Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniających m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i innych	Ilość rozpisanych przetargów na modernizację / przebudowę dróg, które uwzględniają takie zapisy	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu nie prowadziła w latach 2017-2018 działań inwestycyjnych i remontowych skutkujących szczególnymi zapisami w dokumentacji przetargowej odnośnie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego.	brak poniesionych kosztów
			Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu	Brak zapisów w SIWZ dotyczących dźwiękoszczelnych okien, cichej nawierzchni i innych zabezpieczeń.	brak poniesionych kosztów
	Poprawa stanu technicznego dróg, w tym:				
	Przebudowa i modernizacja kładki nad drogą krajową nr 92	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	Budowę kładki zakończono w 2017 roku.	4 249 699,40 zł
	Przebudowa nawierzchni ulic w Swarzędzu (ul. Modrzejewskiej, Topolowej, Konarskiego, Leśnej)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W roku 2017 ukończono zadanie związane z przebudową ulicy Topolowej i Konarskiego (Wydział Inwestycji prowadził zastępstwo inwestycyjne dla Aquanet SA w ramach przebudowy infrastruktury podziemnej).	1 313 000,00 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
IV.1.1. Ochrona przed hałasem	Przebudowa nawierzchni ulic: Żurawiej, Orlej, Słowiczej, Jaskółczej oraz Pawiej	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	Przebudowa ul. Jaskółczej, Placu Zielonego, Słowiczej i Żurawiej w Swarzędzu i Zalasewie. Długość łącznie 726 m.	2 197 345,69 zł
	Przebudowa ul. Transportowej w Garbach	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W grudniu 2018 roku rozpoczęto rozbudowę ulicy Transportowej w Garbach i Zalasewie.	całkowity koszty zadania: 13 912 217,64 zł
	Przebudowa układu komunikacyjnego w Swarzędzu (rejon ulicy: Zachodniej, Żłotej, Smaragdowej, Bursztynowej, Srebrnej, Fiedlera, Przybylskiego, 3 Maja, Nowy Świat, Pogodnej, Kaczorowskiego, Krawieckiej i Placu Powstańców Wielkopolskich)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W roku 2018 ukończono budowę ulic: Żłotej, Srebrnej, Smaragdowej i Bursztynowej.	4 987 886,20 zł
	Budowa ulic Sokolnickiej i Ogrodowej w Paczkowie	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W roku 2018 ukończono prace związane z obiema inwestycjami.	ul. Sokolnicka w Paczkowie: 2 097 725,96 zł ul. Ogrodowa w Paczkowie: 1 595 000,00 zł
	Budowa ulicy Zielonej w Swarzędzu	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	W roku 2017 ukończono prace związane z budową ul. Zielonej w Swarzędzu.	311 045,41 zł
	Wprowadzanie nasadzeń ochronnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Liczba wprowadzonych nasadzeń, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	W 2017 roku nasadzono 55 sztuk drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W 2018 roku nasadzono 116 sztuk drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych.	2017 r. - 33 000,00 zł 2018 r. - 116 000,00 zł
	Prowadzenie monitoringu hałasu drogowego w granicach gminy	Wyniki z pomiaru hałasu	Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu	Na podstawie wyników pomiarów z 2016 roku w okresie sprawozdawczym przyjęto uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Program ochrony przed hałasem dla dróg powiatowych powiatu poznańskiego.	brak kosztów

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
IV.1.2. Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka	Wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu oraz Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu

2.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: PRZYRODA

Celem ochrony przyrody jest utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów oraz zachowanie różnorodności biologicznej poprzez zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony. Głównym zadaniem jest ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień, utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody oraz kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody³.

Obszar Miasta i Gminy Swarzędz nie stanowi wyodrębnionej i samodzielnej jednostki przyrodniczej, ale funkcjonuje dzięki licznym powiązaniom z otaczającymi go elementami przyrodniczymi tworząc spójny system. Na system ten składają się obszary węzłowe powiązane ze sobą i z regionalnym systemem przyrodniczym za pomocą korytarzy ekologicznych. Przez północną część Gminy przechodzi korytarz ekologiczny Dolina Warty.

Dodatkowo na teren Gminy Swarzędz (północny fragment sołectw Janikowo, Wierzenica, Wierzonka oraz Karłowice) zachodzi otulina Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka (Mapa 1.). Za otulinę uznaje się wydzielony obszar ochronny wokół chronionego przyrodniczo terenu (zazwyczaj parków narodowych i krajobrazowych), zabezpieczający go przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka (definicja według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody). Otulina nie jest, w rozumieniu art. 5 ust. 14 ww. ustawy, formą ochrony przyrody, lecz obszarem, na którym działalność człowieka nie może negatywnie oddziaływać na przyrodę obszaru chronionego.

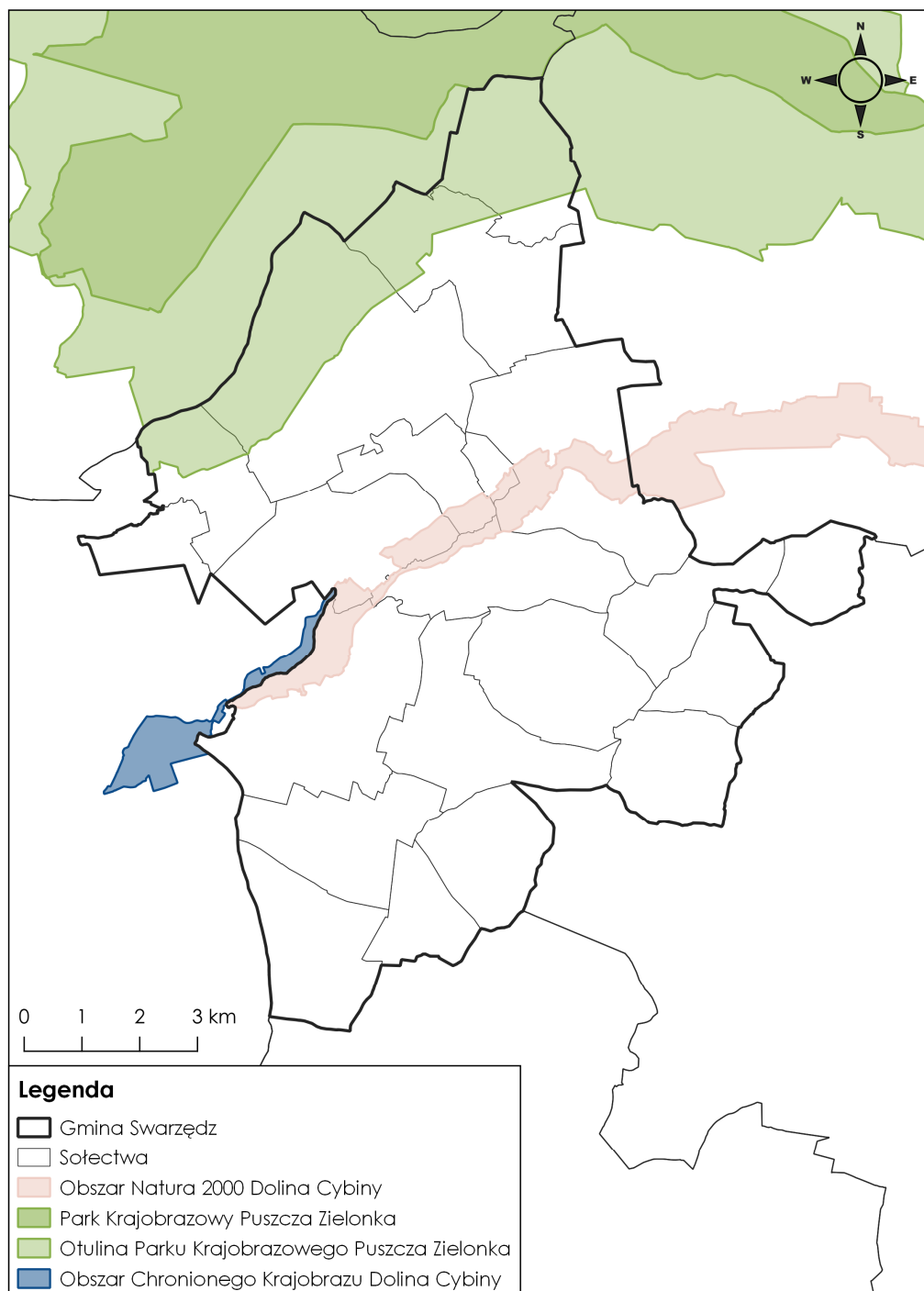
Przez środkową część Gminy Swarzędz przebiega Obszar Natura 2000 Dolina Cybiny (Mapa 1.). Obszar Dolina Cybina należy do niezwykle cennych z przyrodniczego punktu widzenia. Decyduje o tym duża różnorodność i mozaikowe rozmieszczenie siedlisk, co sprzyja dużemu bogactwu gatunkowemu roślin i zwierząt oraz ich zbiorowisk. Spośród siedlisk wymienionych w Załączniku I do Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej na tym obszarze występuje aż 12, z czego przynajmniej 4 należą do bardzo dobrze wykształconych. Zajmują one dość duże powierzchnie i co bardzo charakterystyczne nie są to powierzchnie jednolite, lecz rozmieszczone mozaikowo, wykazujące dużą zmienność w poszczególnych miejscach występowania wzdłuż doliny. Najlepiej wykształcone siedliska to: starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne; niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie; lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe oraz łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

Od strony Poznania do granicy gminy przylega Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny”. Obszar ten został utworzony rozporządzeniem Nr 22/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 września 2008 roku w sprawie ustanowienia obszaru chronionego krajobrazu "Dolina Cybiny w Poznaniu" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. Nr 168 poz. 2813). Obszar obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz

³ źródło: Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, ze zm.)

o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Na poniższej mapie zaprezentowano lokalizację obszarów prawnie chronionych na terenie Gminy Swarzędz.

Mapa 1. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Swarzędz
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Na terenie Gminy Swarzędz, zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, istnieje 17 pomników przyrody, mających na celu chronić drzewa odznaczające się sędziwym wiekiem oraz wielkością.

Kluczową kwestią dla ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego na terenie Gminy Swarzędz są zapisy planistyczne w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące obszarów chronionych oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu. W okresie sprawozdawczym powyższe zapisy uwzględniono we wszystkich uchwalonych planach zagospodarowania przestrzennego.

W ramach nasadzeń ochronnych drzew wzdłuż ciągów komunikacyjnych nasadzono na terenie Miasta i Gminy Swarzędz drzewa przy: ul. Przybylskiego (12 szt. grabów pospolitych), ul. Topolowej (4 szt. dębu szypułkowego), ul. Glebowej (10 szt. ambrowców), ul. Sienkiewicza (9 szt. jarzębów), ul. Staniewskiego (44 szt. klonów polnych), ul. Planetarnej (3 szt. jarzębów pospolitych), ul. Łkowej (3 szt. klonów polnych), ul. Staszica (2 szt. lipy), ul. Tysiąclecia (15 szt. klonów polnych) oraz ul. Granicznej (3 szt. brzozy brodawkowatej).

Na terenie miasta kompleksowo utrzymywane są rabaty, skwery i tereny reprezentacyjne z zielenią wysoką i niską. Wśród nowo zagospodarowanych terenów są skwery przy: ul. św. Marcina, os. Dąbrowszczaków (2 rabaty), park Piaski, os. Czwartaków, os. Raczyńskiego oraz świetlicy w Jasinie.

Pielęgnacja drzew na terenie Miasta i Gminy Swarzędz odbywa się regularnie. Drzewa pielęgnowane są według bieżących potrzeb. W 2018 roku dokonano nasadzeń rekompensacyjnych drzew na terenie Gminy Swarzędz. Nasadzenia zlokalizowane zostały przy ul. Sokolnickiej w Paczkowie (20 szt. czereśni ptasiej) oraz przy ul. Okrężnej w Gruszczyńcu (40 szt. gruszy).

W 2018 roku Rada Miejska w Swarzędzu podjęła uchwałę Nr LII/552/2018 z dnia 26 czerwca 2018 roku w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych pomnika przyrody dębu szypułkowego "Gruby Dąb", rosnącego na terenie Skansenu Pszczelarskiego, znajdującego się przy ulicy Poznańskiej 35 w Swarzędzu. Zabiegi pielęgnacyjne i konserwacyjne w obrębie pomnika przyrody były konieczne, ze względu na złamanie się gałęzi drzewa w wyniku niekorzystnych warunków atmosferycznych. Zakres uzgodnionych zabiegów w obrębie pomnika przyrody obejmował: cięcia pielęgnacyjne (tj. cięcia sanitarne, prześwietlające, korygujące, redukujące, poprawiające statykę), leczenie uszkodzeń i zabezpieczenie ubytków oraz oczyszczenie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie pielęgnowanego drzewa. Koszty związane z pracami w obrębie ww. pomnika przyrody pokryte zostały przez właściciela terenu.

W latach 2017-2018 nie wykonywano prac związanych z powiększaniem zasobów leśnych i zalesianiem z uwagi na wymagane prace w zakresie pielęgnacji i usuwania drzew w celu poprawy kondycji drzewostanu leśnego. W omawianym okresie sprawozdawczym Starosta Poznański również nie powiększał zasobów leśnych oraz nie dokonywał zalesień gruntów nieużytkowanych rolniczo na terenie Gminy Swarzędz.

W okresie sprawozdawczym przygotowane zostały, na zlecenie Starosty Poznańskiego, uproszczone plany urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych w obrębach ewidencyjnych: Zalasewo, Rabowice, Jasin, Garby, Janikowo,

Sarbinowo, Wierzonka, Bogucin, Gortatowo, Gruszczyn, Łowęcin, Sokolniki Gwiazdowskie, Uzarzewo Katarzynki, Wierzenica oraz Paczkowo. Opracowaniem objęte zostały grunty należące do osób fizycznych i wspólnot gruntowych, ujęte w powszechnej ewidencji gruntów jako lasy (użytki Ls). Ww. uproszczone plany urządzania lasów zostały sporządzone na okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2027 roku.

Tabela 6. Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
V. Obszar priorytetowy: PRZYRODA					
V.I. Zachowanie i rozwój walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy					
V.I.1. Zachowanie różnorodności biologicznej i jej racjonalne użytkowanie oraz stworzenie wspólnego systemu obszarów chronionych	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł
	Bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody	Liczba pomników przyrody poddanych zabiegom pielęgnacyjnym, poniesione koszty na ochronę pomników przyrody	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	W latach 2017 i 2018 Gmina Swarzędz nie przeprowadzała prac na pomnikach przyrody, nie było takiej potrzeby.	brak kosztów
			Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W 2018 roku Rada Miejska w Swarzędzu podjęła uchwałę Nr LII/552/2018 z dnia 26 czerwca 2018 roku w sprawie uzgodnienia przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych pomnika przyrody dębu szypułkowego "Gruby Dąb", rosnącego na terenie Skansenu Pszczelarskiego, znajdującego się przy ulicy Poznańskiej 35 w Swarzędzu.	koszty związane z pracami w obrębie ww. pomnika przyrody pokryte zostały przez właściciela terenu
	Realizacja zadań zawartych w Planie zadań ochronnych Dolina Cybiny PLH300038	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Nadleśnictwo Babki	Zgodnie z Planem zadań ochronnych pozostawianie naturalnie wydzielającego się martwego drewna. Działanie ciągłe.	bez kosztów
			Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu	W okresie sprawozdawczym wykonywano działania wynikające z Planu zadań ochronnych, w tym inwentaryzacje przyrodniczą oraz monitoring przyrodniczy.	brak informacji o kosztach

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
V.I.2. Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących	Utrzymanie, pielęgnacja i zakładanie terenów zieleni - Poprawa wizerunku Miasta i Gminy Swarzędz	Powierzchnia terenów zieleni objętej pielęgnacją, powierzchnia nowych terenów zieleni	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	W 2017 roku: – 9,4 ha - utrzymanie terenów reprezentacyjnych na terenie Miasta i Gminy Swarzędz; – 0,32 ha - nowo zagospodarowane tereny. W 2018 roku: – 9,6 ha - utrzymanie terenów reprezentacyjnych na terenie Miasta i Gminy Swarzędz; – 0,44 ha - nowo zagospodarowane tereny.	2017 r. - 370 000,00 zł 2018 r. - 450 000,00 zł
	Pielęgnacja i usuwanie drzew - Poprawa wizerunku Miasta i Gminy Swarzędz	Liczba pielęgnowanych drzew, liczba wydanych decyzji na wycinkę drzew	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	W 2017 roku zabiegom pielęgnacyjnym poddano: 2 114 sztuk drzew, natomiast w 2018 roku 2 589 sztuk. Gmina Swarzędz w 2017 roku otrzymała od Starosty Poznańskiego 90 decyzji zezwalających na usunięcie drzew, natomiast w 2018 roku - 78 decyzji.	2017 r. - 23 500,00 zł 2018 r. - 307 000,00 zł
	Nasadzanie i utrzymanie zieleni przydrożnej i śródpolnej z maksymalnie możliwym udziałem drzewostanu miododajnego	Nakłady finansowe wydane na ten cel	Gmina Swarzędz (Wydział Infrastruktury Drogowej)	70 sztuk drzew w 2018 roku	18 900,00 zł
			Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu	W okresie sprawozdawczym dokonano zabiegów pielęgnacyjnych nasadzeń.	2017 r. - 58 212,00 zł 2018 r. - 106 505,28 zł
V.I.3. Zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji	Realizacja zadań z zakresu rozwoju bezpiecznej dla środowiska nowoczesnej infrastruktury rekreacyjnej zapewniającej wzrost potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy, w tym:				
	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-turystycznej SCSiR (korty, pływalnia i kąpielisko miejskie)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji	W roku 2017 wykonano: – dokumentację projektową modernizacji kręgielni; – modernizację kręgielni; – modernizację boiska w Kobylnicy; – dokumentację projektową elewacji budynku pływalni;	16 605,00 zł 249 900,00 zł 84 000,00 zł 57 810,00 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
V.I.3. Zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-turystycznej SCSiR (korty, pływalnia i kąpielisko miejskie)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji	W roku 2017 wykonano:	
				– dokumentację projektową remontu szatni w budynku hotelu; – zakup trybun na boisko treningowe; – wymianę złóż filtracyjnych stacji uzdatniania wody pływalni; – montaż agregatów wody lodowej wraz z instalacją w budynku pływalni; – remont części dachu w budynku hotelu. – montaż centralnego ogrzewania w budynku trybun stadionu miejskiego; – wymianę ogrodzenia stadionu miejskiego.	36 900,00 zł 18 450,00 zł 110 331,00 zł 112 585,60 zł 26 990,00 zł 13 530,00 zł 84 000,00 zł
				W roku 2018 wykonano:	
				– dokumentację projektową modernizacji kompleksu boisk na os. Czwartaków w Swarzędzu; – dokumentację projektową ogrodzenia i oświetlenia kortów tenisowych; – dokumentację projektową wymiany okładzin w hali basenowej pływalni; – budowę systemu nawadniania boiska w Kobylnicy; – modernizację boisk na os. Czwartaków w Swarzędzu; – naprawę dachu budynku pływalni; – wymianę systemu p.poż w budynku pływalni; – remont szatni w budynku hotelu; – renowację balustrad hali basenowej pływalni.	11 746,50 zł 7 995,00 zł 30 750,00 zł 36 000,00 zł 147 609,00 zł 199 999,99 zł 157 440,00 zł 684 250,00 zł 20 000,00 zł

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
V.I.3. Zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-turystycznej SCSiR (korty, pływalnia i kąpielisko miejskie)	Stopień zaawansowania prac, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Inwestycji)	Utwardzenie nawierzchni dojść do trybun od strony ul. św. Marcina, dojść do kortów od strony ul. Kosynierów i budynków zaplecza stadionu oraz naprawy murków i schodów przy wejściu na trybuny.	125 321,99 zł
				Budowa parkingu przy Hali Unii przy ul. św. Marcina w Swarzędzu.	406 553,39 zł
	Współpraca z organizacjami turystycznymi w regionie	Rodzaj nawiązanej współpracy	Gmina Swarzędz (Wydział Promocji)	Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna: wymiana materiałów promocyjnych, promocja na terenie aglomeracji poznańskiej i targach turystycznych. Związek Międzygminny „Puszcza Zielonka”- współpraca w ramach zespołu ds. turystyki: organizacja imprez turystycznych, wspólne wydawnictwa turystyczne, wytyczanie szlaków turystycznych (Szlak legend puszczańskich).	109 400,00 zł
	Rozbudowa szlaków rowerowych i turystycznych na terenie gminy	Długość szlaków rowerowych i turystycznych	Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu	Realizacja zadania „Przebudowa/ rozbudowa drogi powiatowej 2410P na odcinku Węzeł Kleszczewo (S5) - Gowarzewo - Zalasewo (do skrzyżowania z ul. Olszynową), gmina Kleszczewo, Kostrzyn i Swarzędz, powiat poznański, województwo wielkopolskie” w ramach którego powstały drogi rowerowe.	29 915 000,00 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, Nadleśnictwo Babki, Swarzędzkie Centrum Sportu i Rekreacji oraz Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu

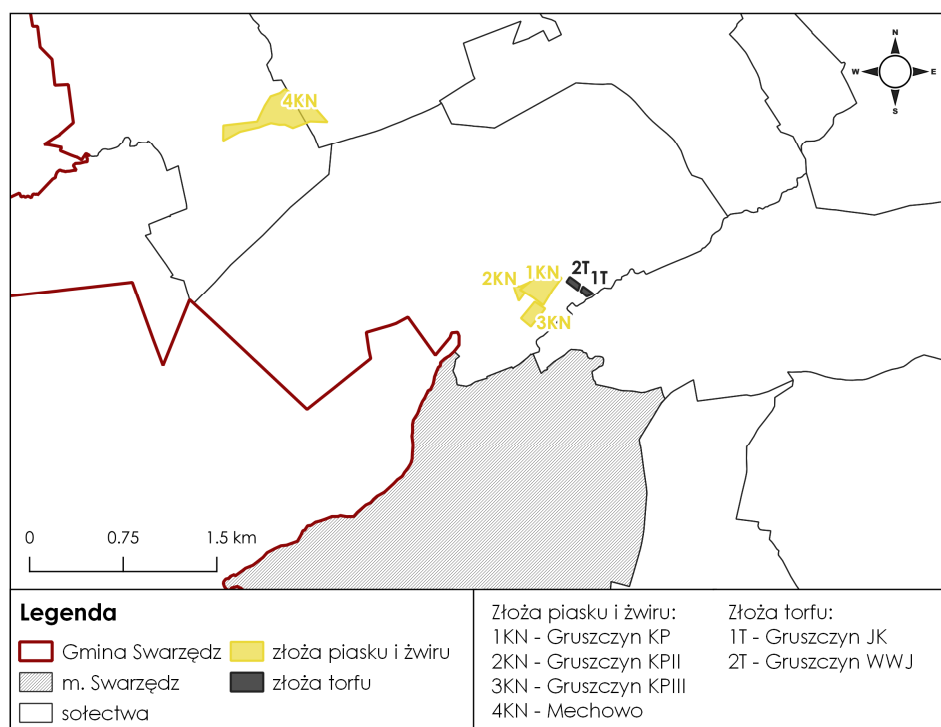
2.6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: POWIERZCHNIA ZIEMI I SUROWCE MINERALNE

Na terenie Gminy Swarzędz występują czwartorzędowe złoża kruszyw naturalnych (piasku oraz piasku ze żwirem) oraz złoża torfu. Zgodnie z Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce, według stanu na koniec 2017 roku, na omawianym terenie udokumentowanych było 6 złóż.

Tabela 7. Wykaz złóż z terenu Gminy Swarzędz z bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce za rok 2017

RODZAJ KOPALINY	LICZBA ZŁÓŻ		ZASOBY		WYDOBYCIE
	OGÓŁEM	EKSPLOATOWANYCH (OKRESOWO)	GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
piaski i żwiry (kruszywa naturalne)	4	2 (1)	318 tys. t.	16 tys. t.	13 tys. t.
torfy	2	-	32 tys. m3	-	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 r., PIG-PIB Warszawa

Mapa 2. Złoża kopalin na terenie Gminy Swarzędz

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PIG-PIB Warszawa

W 2017 roku eksploatacja prowadzona była na dwóch złożach piasków (Gruszczyn KP II oraz Gruszczyn KP III). Wydobyto 13 tys. ton piasku. Dodatkowo jedno złożo (Gruszczyn KP) jest zagospodarowane, a eksploatację prowadzi się na nim okresowo. W 2017 roku

na złożu Gruszczyn KP nie prowadzono wydobywania. Lokalizację istniejących złóż kopalin na terenie Gminy Swarzędz przedstawiono na Mapie 2.

Na obszarze Gminy Swarzędz występują głównie gleby średniej (IV) i słabej (V) jakości. Gleby IV klasy bonitacyjnej stanowią ponad 55% udziału w strukturze gleb. Gleby o słabej i bardzo słabej jakości (klasa V i VI) stanowią ok. 20% powierzchni gruntów ornych. Natomiast gleby klasy III (dobrej jakości) stanowią ok. 25% powierzchni. Najlepsze warunki glebowe występują w północnej i środkowej części gminy.

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w okresie sprawozdawczym, na terenie Gminy Swarzędz, prowadziła badania użytków rolnych w zakresie odczynu i zasobności gleb. W 2017 roku przebadanych było 13 gospodarstw o łącznej powierzchni 196,60 ha. Natomiast w 2018 roku przebadanych zostało 18 gospodarstw o łącznej powierzchni 590,50 ha. Badania wykazały, że gleby na użytkach rolnych mają przeważnie odczyn kwaśny lub lekko kwaśny. W związku z tym wyraźnie zaznacza się potrzeba wapniowania.

W okresie sprawozdawczym zapisy uwzględniające ochronę naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi zamieszczane zostały we wszystkich uchwalonych w tym czasie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W latach 2017-2018 w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie ujęto zapisów dotyczących ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin, gdyż przedmiotowe tereny nie występują na obszarach objętych tymi planami.

Nie odnotowano realizacji szkoleń rozpowszechniających dobre praktyki rolnicze zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wynika to z braku oddziały terenowego Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na terenie Gminy Swarzędz. Osoby zamieszkujące obszar gminy objęte są pomocą doradcą Ośrodka i korzystają przede wszystkim z indywidualnego doradztwa prowadzonego przez doradców Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na terenie Kostrzyna, Pobiedzisk i Poznania. Szkolenia z ww. zakresu planowane są na rok 2019.

W latach 2017-2018 Starosta Poznański wydawał 34 decyzje administracyjne o przekształceniu terenu dla gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej na terenie Gminy Swarzędz.

Tabela 8. Przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi i surowców mineralnych realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
VI. Obszar priorytetowy: POWIERZCHNIA ZIEMI I SUROWCE MINERALNE					
VI.1. Ochrona gleb i powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej					
VI.1.1. Zapobieganie degradacji gleb i powierzchni ziemi	Ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przez zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze, zwłaszcza gleb chronionych (za wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej i urządzeń wytwarzających energię odnawialną)	Liczba wydanych decyzji o przekształceniu terenu dla gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W latach 2017-2018 została wydana jedna decyzja z zmianie przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.	2 000,00 zł
			Powiat Poznański	W 2017 roku: – 17 decyzji - gleb klasy IIIa/IIIb; – 3 decyzje ŁV, RIVb - gleby organiczne. W 2018 roku: – 12 decyzji - gleby klasy IIIa/IIIb; – 2 decyzje ŁV - gleby organiczne.	zadanie realizowane przez Starostę Poznańskiego z zakresu administracji rządowej, w związku z tym żadne dodatkowe koszty nie są ponoszone
	Prowadzenie okresowych badań jakości gleb	Stan gleb	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu	W 2017 roku przebadano glebę w 13 gospodarstwach, natomiast w 2018 roku w 18 gospodarstwach. Badania gleb wykonywano głównie pod kątem odczynu pH, potrzeby wapniowania oraz zawartości w glebie magnezu, potasu i fosforu.	nie oszacowano kosztów
	Uwzględnienie w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi	Liczba planów zawierająca takie zapisy w stosunku do wszystkich uchwalonych planów	Gmina Swarzędz (Wydział Architektury i Urbanistyki)	W okresie sprawozdawczym uchwalonych zostało 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zapisy uwzględniono we wszystkich 17 podjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	koszt przygotowania i uchwalenia 17 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyniósł 87 397,75 zł

źródło: Urząd Miasta i Gminy Swarzędz, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu

2.7. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: POWAŻNE AWARIE

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym jak: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami. Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii.

Na terenie Gminy Swarzędz znajduje się jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej⁴, jest to: „DRAMERS” SA, ul. Olszynowa 38, 62-020 Rabowice, nr identyfikacyjny: 3010208. Zakład został zgłoszony do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, jako zakład zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej z uwagi na magazynowanie substancji niebezpiecznych stwarzających zagrożenie wykorzystywanych do produkcji wyrobów kosmetycznych i chemii gospodarczej.

W latach 2017-2018 na terenie Gminy Swarzędz nie wystąpiły awarie spełniające kryteria rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5 poz. 58) oraz zdarzenia o znamionach poważnych awarii⁵.

Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii w województwie wielkopolskim nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

W latach 2017-2018 realizowano na terenie Gminy Swarzędz zadania związane z zapobieganiem poważnym awariom, zadania te zostały przedstawione poniżej.

⁴ źródło: Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii w województwie wielkopolskim: Zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR) - stan na dzień 31 marca 2018 r., WIOŚ Poznań

⁵ źródło: WIOŚ Poznań

Tabela 9. Przedsięwzięcia związane z przeciwdziałaniem poważnym zagrożeniom realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
VII. Obszar priorytetowy: POWAŻNE AWARIE					
VII.1. Ochrona przed skutkami poważnej awarii					
VII.1.1. Zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych zagrożeń środowiska	Monitoring i kontrola podmiotów gospodarczych korzystających ze środowiska	Liczba skontrolowanych podmiotów gospodarczych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu	W latach 2017-2018 skontrolowano jeden zakład zakwalifikowanych jako Zakład Zwiększonego Ryzyka zlokalizowany na terenie Gminy Swarzędz - DRAMERS SA., ul. Olszynowa 38, 62-020 Rabowice.	źródło finansowania: środki budżetu państwa i WFOŚ w Poznaniu; nie oszacowano kosztów działań
	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienie awarii	Liczba nagłośnionych akcji / kampanii, liczba opracowanych instrukcji	Gmina Swarzędz (Wydział Zarządzania Kryzysowego)	W okresie sprawozdawczym przeprowadzono: – pogadanki w szkołach i przedszkolach Gminy Swarzędz; – szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej i zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej dla mieszkańców i zakładów pracy z terenu Gminy Swarzędz; – dwudniowe warsztaty pożarnicze dla klas mundurowych; – udział w akcji pt. Bezpieczne ferie; – udział w programie Mały Ratownik w szkole podstawowej w Kobylnicy; – organizacja pokazów i pogadek na festynach rodzinnych i półkoloniach; – warsztaty medyczne dla klas policyjnych w liceum ogólnokształcącym w Swarzędzu; – przygotowanie i przeprowadzenie Powiatowych Zawodów Medycznych.	nie poniesiono żadnych kosztów, działania prowadzone w ramach pracy Wydziału Zarządzania Kryzysowego

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu oraz WIOŚ Poznań

2.8. REALIZACJA DZIAŁAŃ W OBSZARZE: EDUKACJA EKOLOGICZNA MIESZKAŃCÓW I ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM

Gmina Swarzędz kładzie duży nacisk na szeroko rozumianą edukację ekologiczną tj. na informowanie mieszkańców o prawidłowych postawach ekologicznych oraz o konsekwencjach niewłaściwych postępowań, zarówno tych finansowych i środowiskowych. Edukacja ekologiczna przewija się w każdym obszarze działań *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024*.

W okresie sprawozdawczym, dwukrotnie (2017 i 2018 rok) organizowano festyn EKO-BABIE LATO, w ramach którego odbyły się konkursy szkolne Ekociuszek, Ekodom i Ekopojazd; warsztaty zorganizowane we współpracy z Wielkopolskimi Parkami Krajobrazowymi, czy Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” oraz zbiórki odpadów problemowych.

Na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu oraz za pośrednictwem lokalnym mediów oraz mediów społecznościowych, mieszkańcy gminy na bieżąco są informowani o środowisku i jego ochronie. Ponadto działania edukacyjne prowadzi również Straż Miejska w Swarzędzu.

W 2018 roku Wdział Ochrony Środowiska wraz z wydawnictwem Bombajka przygotował komiks pt. „Swarzędzki EKO PATROL walczy ze smogiem”. Komiks poruszał zagadnienia związane z problemem spalania odpadów w piecach, zanieczyszczeniem powietrza oraz jego ochroną. Komiks został w II połowie 2018 roku rozpowszechniony w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych na terenie Gminy Swarzędz. Rozdanie komiksu w wielu placówkach poprzedziły pogadanki EKO PATROLU Straży Miejskiej w Swarzędzu.

Corocznie w kwietniu oraz wrześniu, z okazji „Dnia Ziemi” i „Sprzątania Świata”, organizowane są akcje sprzątania śmieci przez mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Swarzędz. Wydział Ochrony Środowiska wspomaga sołtysów w tych działaniach poprzez zakup worków i rękawiczek oraz wraz z Zakładem Komunalnym w Swarzędzu organizuje odbiór zebranych śmieci. Do akcji sprzątania często włączają się wędkarze, którzy porządkują tereny przylegające do Jeziora Swarzędzkiego oraz dolinę Cybiny.

Edukacja ekologiczna na terenie Gminy Swarzędz prowadzona jest również w placówkach oświatowych. System kształcenia uczniów nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. Ważnym elementem tego procesu jest wprowadzanie właściwych nawyków i postaw wśród najmłodszych. Celem takiej edukacji jest kształtowanie świadomości ekologicznej dzieci poprzez stosowanie m.in. atrakcyjnych dla nich form edukacji oraz uczestniczenie dzieci w konkursach ekologicznych.

W przedszkolach, na terenie Gminy Swarzędz, w okresie sprawozdawczym organizowane były następujące imprezy / zajęcia:

- Gminny Konkurs Ekologiczny dla dzieci ze swarzędzkich przedszkoli - zorganizowana została XIII i XIV edycja tego konkursu; konkurs organizowany jest przez Przedszkole Nr 3 „Pod Kasztanami” w Swarzędzu;
- zajęcia dydaktyczne odbywające się we wszystkich swarzędzkich przedszkolach, zajęcia poruszają kwestie związane z ochroną powietrza, dokarmianiem ptaków zimą, odpowiednim segregowaniem odpadów, promowaniem zachowań proekologicznych u dzieci;
- „Sprzątanie Świata” oraz „Dzień Ziemi” - sprzątanie śmieci w okolicy przedszkoli, pogadanki o odpowiedniej segregacji odpadów;
- „Święto drzewa” zorganizowane przez Przedszkole „Koszałek Opalek” w Kobylnicy, w ramach którego odbyły się zajęcia dydaktyczne dla dzieci, posadzono nowe drzewa oraz odbył się konkurs plastyczny pt. „Las jako środowisko zwierząt”.

Także uczniowie szkół podstawowych chętnie biorą udział w akcjach promujących dbanie o środowisko naturalne. Szkoły podstawowe, w okresie sprawozdawczym, włączały się do akcji lokalnych oraz ponadlokalnych, tj.:

- projekt „Czyste powietrze wokół nas” pod patronatem Stacji sanitarno-epidemiologicznej w Poznaniu;
- akcja „Zbieraj z klasą” - udział w zbiorce elektro-śmieci oraz zużytych baterii i akumulatorów;
- akcja „Zbieramy zużyte baterie” w ramach Programu Szkolnego REBA;
- projekt edukacyjny Instytutu Geofizyki PAN w Warszawie - wizyta online w Polskiej Stacji Polarnej Hornsund im. Stanisława Siedleckiego na Spitsbergenie;
- konkurs „Odnawialne Źródła Energii” organizowany przez XVII Liceum Ogólnokształcące w Poznaniu;
- eliminacje regionalne Ogólnopolskiego Turnieju Maszyn Wiatrowych, udział w konkursie;
- konkurs ekologiczny Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu „Nasz pomysł na ochronę środowiska”;
- międzyszkolny konkursu o tematyce ekologicznej: plastyczny pt. „Jesienne inspiracje” dla klas I-III i oddziałów przedszkolnych oraz multimedialny pt. "Formy ochrony przyrody w Parku Krajobrazowym Puszcza Zielonka” dla klas IV-VI.

Wiele z wydarzeń odbywa się cyklicznie, np. akcje „Sprzątanie Świata”, obchody „Dnia Ziemi” czy „Europejski Dzień bez Samochodu”. W szkołach w ramach zajęć dydaktycznych organizowane są lekcje, warsztaty, projekty oraz prelekcje o tematyce proekologicznej, segregacji śmieci czy ochrony środowiska przyrodniczego. Ponadto w szkołach organizowane są wycieczki (np. do Ogrodu Botanicznego czy Parków Krajobrazowych) oraz rajdy piesze i rowerowe. Uczniowie swarzędzkich szkół podstawowych budują karmniki i budki lęgowe dla ptaków. Uczą się przez to empatii oraz troski o środowisko naturalne.

W okresie sprawozdawczym stacja meteorologiczna Szkoły Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Zalasewie została doceniona przez amerykański serwis pogodowy The Weather Underground z siedzibą w San Francisco i została oznaczona złotą odznaką jakości przekazywanych danych meteorologicznych. Od stycznia 2018 roku, za pomocą stałego łącza internetowego uczestniczy w programie National Weather Service, gdzie dostarczane są informacje pogodowe z ponad 250 tys. punktów pomiarowych na całym świecie.

W tabeli poniżej zamieszczono informację na temat zrealizowanych w latach 2017-2018 działań w ramach edukacji ekologicznej.

Tabela 10. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
VIII. Obszar priorytetowy: EDUKACJA EKOLOGICZNA					
VIII.1. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców					
VIII.1.1. Pobudzenie u mieszkańców gminy odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań	Organizowanie imprez pobudzających aktywność dzieci i młodzieży w dziedzinie ochrony przyrody i środowiska naturalnego („Dzień Ziemi” i „Sprzątanie Świata”)	Ilość zorganizowanych imprez edukacyjnych	Przedszkola, Szkoły Podstawowe	Jednostki oświatowe na terenie Gminy Swarzędz (szkoły podstawowe, przedszkola) prowadzą szereg akcji o tematyce ekologicznej. Są to warsztaty, prelekcje, konkursy oraz gry i zabawy.	nie oszacowano kosztów; koszty poniesione w ramach działalności przedszkoli i szkół
			Sołectwa Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	Prowadzenie akcji Sprzątanie Świata w sołectwach na terenie Gminy Swarzędz. Zakup rękawic i worków na Dzień Ziemi oraz na akcje sprzątania prowadzone przez mieszkańców sołectw.	<u>2018 rok:</u> zakup rękawic i worków: 482,48 zł uprzątniecie zebranych odpadów: 587,94 zł
	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami poprzez organizację imprezy gminnej EKO-BABIE LATO	Ilość zorganizowanych kampanii edukacyjnych, poniesione koszty	Gmina Swarzędz (Wydział Promocji)	W okresie sprawozdawczym, dwukrotnie (2017 i 2018 rok) organizowano festyn EKO-BABIE LATO, w ramach którego odbyły się konkursy szkolne Ekociuszek, Ekodom i Ekopojazd, warsztaty ekologiczne organizowane we współpracy z np. Wielkopolskimi Parkami Krajobrazowymi oraz zbiórki odpadów problemowych.	29 133,69 zł
	Wyeliminowanie negatywnych zachowań (np. wypalanie traw, porzucanie odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, wylewanie nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód i gleby, spalanie odpadów w paleniskach domowych, dewastacja zieleni publicznej).	Ilość zorganizowanych akcji edukacyjnych, poniesione koszty	Straż Miejska w Swarzędzu	Straż Miejska w Swarzędzu prowadzi działania informacyjne za pośrednictwem: – informacji w Swarzędzkiej Telewizji Kablowej; – Tygodnika Swarzędzkiego; – Strony Facebook Straży Miejskiej w Swarzędzu; – Strony Internetowej Straży Miejskiej; – Strony internetowej UMiG w Swarzędzu.	brak kosztów, zadanie wykonane w ramach pracy Straży Miejskiej w Swarzędzu

CELE KRÓTKOTERMINOWE	OPIS ZADANIA	MIERNIK	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	WYKONANIE	KOSZTY REALIZACJI PONIESIONE W LATACH 2017-2018
VIII.1.1. Pobudzenie u mieszkańców gminy odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań	Edukacja ekologiczna mieszkańców na rzecz upowszechniania proekologicznych postaw i wykształcenia u mieszkańców odpowiedzialności za środowisko - organizacja seminariów, wykładów, konkursów, festynów i innych imprez o tematyce ekologicznej, np.: odnawialne źródła energii, gospodarka niskoemisyjna, oszczędność energii, w zakresie szkodliwości ozonu w przyziemnej warstwie atmosfery	Ilość zorganizowanych akcji edukacyjnych, poniesione koszty	Gmina Swarzędz Straż Miejska w Swarzędzu	W okresie sprawozdawczym prowadzona była w sposób ciągły edukacja mieszkańców gminy poprzez: bieżące informowanie, umieszczanie informacji w lokalnej prasie, rozdawanie ulotek informacyjnych dotyczących prawidłowych postaw ekologicznych.	brak kosztów, zadanie wykonane w ramach pracy Urzędu Miasta i Gminy Swarzędzu oraz Straży Miejskiej w Swarzędzu
			Gmina Swarzędz (Wydział Ochrony Środowiska)	W 2018 roku w ramach edukacji ekologicznej zamówiono komiks pt. „Swarzędzki EKO PATROL walczy ze smogiem” w nakładzie 3 000 szt. Komiks został w II połowie 2018 roku rozpowszechniony w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych na terenie Gminy Swarzędz.	14 490,00 zł
VIII.1.2. Promowanie walorów przyrodniczych gminy	Bieżąca aktualizacja gminnych serwisów Internetowych z położeniem nacisku na walory przyrodnicze i turystyczne gminy	Możliwość dostępu do informacji o atrakcjach turystycznych	Gmina Swarzędz (Wydział Promocji)	Bieżące prowadzenie oficjalnej strony miejskiej, w której znajduje się podstrona dedykowana turystyce, publikacja na stronie miejskiej informacji o inicjatywach ekologicznych realizowanych na terenie Gminy Swarzędz.	brak kosztów, zadanie wykonane w ramach pracy Wydziału Promocji
VIII.1.2. Promowanie walorów przyrodniczych gminy	Informowanie mieszkańców o stanie środowiska na terenie gminy oraz działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony przez portal internetowy gminy	Możliwość dostępu do informacji o środowisku	Gmina Swarzędz	Wiadomości dotyczące środowiska i jego ochrony udostępniane są mieszkańcom za pośrednictwem strony internetowej oraz lokalnej prasy. Ponadto, każdy mieszkaniec, który zgłasza się o informację dotyczącą środowiska, jego stanu oraz ochrony informowany jest niezwłocznie.	koszty administracyjne

źródło: Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, Straż Miejska w Swarzędzu oraz Placówki oświatowe z terenu Gminy Swarzędz

3. PODSUMOWANIE

Program ochrony środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ochrony środowiska na poziomie jednostek samorządowych. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ochrony środowiska państwa na niższe poziomy administracji, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024 obejmował zadania, za realizację, których odpowiedzialnych było wiele niezależnych od siebie organów i podmiotów.

Gmina Swarzędz podejmowała w okresie sprawozdawczym wiele działań związanych z przeciwdziałaniem zanieczyszczeniu powietrza. Kluczowym zadaniem było wspieranie przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem instalacji solarnych, pomp ciepła oraz wymianą starych kotłów na nowe ekologiczne źródła ciepła w budynkach. Gmina Swarzędz realizując uchwałę Nr XLIX/504/2018 Rady Miejskiej z dnia 27 marca 2018 roku w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Swarzędz na dofinansowanie likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi. W ramach uchwały możliwe jest uzyskanie dotacji na zastąpienie pieca opalanego paliwem stałym (tj. trwałe odłączenie pieca od systemu grzewczego) ekologicznym źródłem ciepła, w tym: miejską siecią ciepłowniczą, kotłem gazowy, kotłem elektrycznym lub urządzeniem elektrycznym będącym bezpośrednim źródłem energii cieplnej, kotłem olejowym, pompą ciepła, kotłem na paliwo stałe, w tym biomasę, pod warunkiem, że nowe urządzenie będzie służyło celom mieszkalnym. Program udzielenia dotacji będzie kontynuowany w kolejnych latach.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane są sukcesywnie, wiele z nich jest jeszcze na etapie realizacji, a zakończenie i odbiór prac nastąpi w kolejnych okresach sprawozdawczych. W omawianym okresie sprawozdawczym nastąpił wzrost długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Stopniowo wzrasta także ilość budynków mieszkalnych podłączonych do obu sieci.

Jednym z większych zagrożeń, ze względu na rozległy obszar poddany oddziaływaniu, a także liczbę osób narażonych, jest na terenie Gminy Swarzędz hałas komunikacyjny, w szczególności związany z poruszającymi się samochodami. Istotną kwestią w przeciwdziałaniu negatywnemu wpływowi hałasu są odpowiednie zapisy przy planowaniu przestrzennym. Lokalizowanie ośrodków przemysłowych w innych lokalizacjach, w odpowiedniej odległości od zabudowy mieszkalnej. Zapisy dotyczące ochrony przed hałasem uwzględniono we wszystkich 17 podjętych w okresie sprawozdawczym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Swarzędz w ramach rozwoju obszarów zieleni oraz utrzymania terenów już istniejących prowadziła stałe działania mające na celu utrzymanie i pielęgnację zieleni oraz dokonywała nowych nasadzeń. Dbając o zrównoważony rozwój turystyki i rekreacji

z poszanowaniem walorów przyrodniczych, w okresie sprawozdawczym Gmina Swarzędz wraz ze Swarzędzkim Centrum Sportu i Rekreacji podjęła szereg zadań związanych z modernizacją oraz rozbudową bazy sportowej i rekreacyjnej na terenie gminy.

Edukacja ekologiczna na terenie Gminy była prowadzona dosyć intensywnie. Obejmowała ona w większości już cykliczne akcje i konkursy proekologiczne. Prowadzonych było wiele różnorodnych działań, w które zostały zaangażowane także dzieci i młodzież ze swarzędzkich przedszkoli i szkół podstawowych.

Należy pamiętać, że spora część zadań realizowanych na terenie Gminy Swarzędz wynika wprost z kompetencji poszczególnych jednostek, w związku z tym z założenia mają być one realizowane w systemie ciągłym przez cały okres, a nie tylko w okresie sprawozdawczym. Część zadań, głównie o charakterze inwestycyjnym, miała wyznaczone konkretne terminy.

Po przeanalizowaniu danych pozyskanych z różnych jednostek oraz danych monitoringowych, można stwierdzić, że Gmina Swarzędz prowadzi szereg działań inwestycyjnych, koordynacyjnych oraz informacyjno-edukacyjnych skutkujących realnymi efektami ekologicznymi i sukcesywną poprawą stanu lokalnego środowiska. W okresie sprawozdawczym kontynuowano realizację celi podjętych w pierwszych dwóch latach obowiązywania *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2015-2019 z perspektywą na lata 2020-2024*. Zdecydowaną większość działań zapisanych w *Programie* udało się zrealizować lub ich realizacja jest w toku, a zakończenie prac nastąpi w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Przy aktualizacji programu ochrony środowiska należy zwrócić uwagę na konieczność dostosowania dokumentu do przepisów wynikających z aktualnie obowiązującego prawa krajowego oraz na jego zgodność z celami innych dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.), programy ochrony środowiska mają na celu realizację polityki ochrony środowiska, która prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1307, ze zm.). Kluczową strategią w tym zakresie jest strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 roku.

Ponadto aktualizacja Programu powinna uwzględniać nowe wytyczne Ministerstwa Środowiska - Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Warszawa, 2 września 2015 roku).

Program ochrony środowiska powinien być również spójny z innymi dokumentami opracowanymi na poziomie wojewódzkim i powiatowym takimi, jak: strategie branżowe, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zaleca się, aby cele i zadania przyjęte w następnej aktualizacji programu były mierzalne, realne do osiągnięcia i były łatwe do oceny. Przyjęte w programie wskaźniki powinny odzwierciedlać zmiany zachodzące w środowisku w sposób miarodajny oraz być powszechnie dostępne w publikacjach urzędów statystycznych i organów zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku. Zaleca się przeprowadzenie ponownej weryfikacji listy mierników realizacji poszczególnych celów i zadań.

Wśród zadań programu ochrony środowiska, które wymagają zaangażowania samorządu terytorialnego w kolejnych latach, należy wymienić w szczególności:

- wspierania przedsięwzięć związanych z wymianą starych kotłów na nowe ekologiczne źródła ciepła w budynkach, a także wsparcie działań mających na celu pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych typu solary, pompy ciepłe, panele fotowoltaiczne;
- promowanie korzystania z komunikacji zbiorowej, rowerów i środków transportu wykorzystujących napędy przyjazne środowisku;
- rozpoznanie terenów zagrożonych hałasem m.in. w celu wykorzystania tej wiedzy podczas sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego;
- dalszy rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie gminy w celu ograniczenia zrzutu zanieczyszczeń do środowiska i ochrony zasobów wód;
- poszerzanie powierzchni terenów zieleni publicznej na terenie gmin np. poprzez wykorzystanie nieużytków, a także ich właściwe utrzymanie terenów zieleni miejskiej;
- nasadzenia zieleni w odpowiednich miejscach w obrębie gminy, w tym nasadzenia zastępcze m.in. w pasach drogowych jako zieleń izolacyjna oraz mające wpływ na zwiększenie bioróżnorodności obszaru gminy;
- kontynuacja edukacji ekologicznej, uwzględniającej sektory problemowe (tj. problem niskiej emisji czy gospodarka odpadami) opartej m.in. na systemie stosownych szkoleń, konkursów, warsztatów i imprez proekologicznych w gminie.

SPIS TABEL

Tabela 1. Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	7
Tabela 2. Przedsięwzięcia związane z ochroną zasobów wód realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	16
Tabela 3. Zestawienie mas odpadów odebranych z terenu Gminy Swarzędz w latach 2017-2018 [Mg/rok]	22
Tabela 4. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	25
Tabela 5. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	35
Tabela 6. Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	42
Tabela 7. Wykaz złóż z terenu Gminy Swarzędz z bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce za rok 2017	46
Tabela 8. Przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi i surowców mineralnych realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	48
Tabela 9. Przedsięwzięcia związane z przeciwdziałaniem poważnym zagrożeniom realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	50
Tabela 10. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną realizowane na terenie Gminy Swarzędz w latach 2017-2018	54

SPIS MAP

Mapa 1. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Swarzędz	39
Mapa 2. Złoża kopalin na terenie Gminy Swarzędz	46